

Krislaivis

Memorial dieną praėjus.
MačArthurio žodis.
Kas vėją sėja?
Paštas ir žmonės.
Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsienio \$9.00
Queens Apskritis \$8.00
KOPIJA 5c
PRICE 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
In the Eastern States,
110-12 Atlantic Ave.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. Virginia 9-1827-1828

No. 103

***

Richmond Hill 19, N. Y., Penktadienį, Birželio-June 2, 1950

***

Metai XL

Dienraščio XXXII.

2 čekai prisipažino kaip jankių šnipai

Praga, Čechoslovakija. — Dr. Milada Horakova teisme prisipažino, kad šnipinėjo Ameriką prieš Čechoslovakijos respubliką ir dalyvavo kenkimo - sabotavimo veiksmuose su kitais išdavikais.

Kartu su Horakova yra tardomi 12 kitų už šnipinėjimą, sabotažą ir samokslą nuverstų Čechoslovakijos valdžią per ginkluotą sukilimą.

Horakova liudijo, kad šnipai - kenkėjai veikė pagal Amerikos ir kitų "vakarinių" atstovybių nurodymus.

Po Horakovo prisipažinimo kaltu dar vienas teisiamasis.

Tito teismas tardo 2 jugoslavų oficerius

Belgrad. — Jugoslavijos Tito teismas pradėjo tardyti generolą Branco Petricevičių ir pulkininką Vald. Dapcevičių. Jiedu kaltinami, kad mėgino pabėgti į Rumuniją po to, kai Tito valdžia išstojo prieš Sovietų Sąjungą ir prieš kitas Kominformo šalis.

Pulkininkas Dapcevič yra brolis generolo Peko Dapcevičiaus, kuris remia Tito.

Vakarų Vokietija paskyrė generalį konsulą Amerikai

Bonn, Vokietija. — Vakarinės Vokietijos valdžia paskyrė dr. Heinzą Krekelį kaip generalinį savo konsulą Jungtinėms Valstijoms. Bonn vokiečių valdžia sako, kad Jungtinės Valstijos užgrybė tą paskyrimą. Krekelis būtų pirmasis po karo generalinis vokiečių konsulas Jungtinėse Valstijose.

Sukniasiuvių unijos vadai užgriau šaltąjį karą

Atlantic City, N. J. — Federacinės Sukniasiuvių Unijos vadai įpiršo jos suvažiavimui priimti rezoliuciją, kuri sako, kad prieš Sovietų Sąjungą remti šaltąjį karą esą svarbesnis unijoms reikalas, negu visi kiti naminiai ar užsieniniai dalykai.

New York. — Vincentas Riggio, American Tobacco kompanijos pirmininkas, 1948 metais gavo 400 tūkstančių dolerių algos.

maža tarnautojų paleidžiama. Buvo laikai, kai visuose Amerikos miestuose laikanešis nešiodavo paštą keturis kartus per dieną.

Dabar daugelyj vietų jis tenės tik vieną kartą per dieną.

Valdžia sako, jog tai vyksta dėl finansų stokos. Bet užtenkamai finansų kariniams reikams; užtenkamai turime finansų pasaulio kapitalistams padėti...

Achesonas paneigė Trygve Lie siūlymus dėl taikos derybų su Sovietų Sąjunga

Washington. — Amerikos valstybės sekretorius Dean Acheson atsisakė Jungtinių Valstijų Kongresą, kad padėtų Trumano valdžiai vis labiau stiprinti kitus kraštus kariniai ir ekonominiai prieš Sovietų Sąjungą.

Achesonas gyrėsi, kad pavykę jo pasitarimai Londone su užsienio Anglijos ir Francijos ministrais ir su visų Atlanto sutarties kraštų užsienio reikalų ministrais. Jie sutikę su Amerikos pasiūlymais suvienyti ir suderinti karines savo jėgas prieš Sovietų Sąjungą, kaip prieš "bendrąjį visiems pavojų."

Bet nė vienas europinis ministras nesakė, kad Sovietai "gręstų tuojau suardyti taiką," kaip pripažino Achesonas.

Kuomet Achesonas užbaigė savo raportą apie pokalbių su kitais ministrais, republikonas senatorius Charles W. Tobey užklausė, kaip Achesonas žiūri į Jungtinių Tautų sekretoriaus Trygve Lie raginį.

Grįžtantieji iš Berlyno jaunuoliai sėdėjimu streikavo prieš vakarų valdžią

Luebeck, Vokietija. — 10,000 grįžtančių iš Berlyno vakarinių vokiečių jaunuolių susireikavo sėdėjimu stovyklose ties Luebecku, anglų užimtoje Vokietijos dalyje. Taip streikuodami, jie protestavo, kad vakarų Vokietijos valdovai reikalavo iširti jų sveikatą bei iškiepyti todėl, kad šie pirmadienį dalyvavo milžiniškoje jaunimo demonstracijoje rytiniame, sovietiniame Berlyno ruošte.

Pranešama, jog 20,000 jaunuolių iš vakarinės Vokietijos maršavo toje 700,000 demonstracijoje.

Peking. — Vienualika iš kiekvieno šimto darbininkų valstybinėse pramonėse Mandžurijoje įstojo į Kinijos Komunistų Partiją per pastarąjį jos vakų.

Roma. — 4,000 darbininkų užėmė Ilva plieno fabriką Bagnoli mieste, kuomet samdytai atmetė darbininkų reikalavimus ir pasakė jiems lokautą.

Santa Monica, Calif. — Judamųjų paveikslų aktorius Lawrence jau vienuoliktą kartą areštuotas už skandališką girtumą ir nubaustas \$50.

London. — Dvi valdinių tarnautojų unijos pradeda priešintis "socialistų" valdžios planui, kuris užšaldo darbininkams algas.

ORAS. — Švelni giedra.

Ragino stipriai ginkluoti Atlanto pakto kraštus ir planingai suderinti karines jų jėgas prieš Sovietus

mus eiti į derybas su Sovietų Sąjunga dėl taikos. Achesonas atsakė, kad šiuo laiku "negalimos" tokios derybos, nes Sovietų Sąjunga reikalauja priimti Kinijos Liaudies Respubliką į Jungtines Tautas, pašalinant Čiang Kai-šeko kinus tautininkus. Amerika gi remia Čiangą ir nebašuos už naujosios Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas.

WASHINGTONO VALDŽIA BIJO LIE PASIŪLYMŲ

Washington. — Scripps-Howard laikraščio štabo rašytojas Ludwell Denny praneša, kad:

Amerikos valdžia kreivai žiūri į generalinio Jungtinių Tautų sekretoriaus Trygves Lie siūlymus — tai kytis su Sovietų Sąjunga valeramiams deryboms. Nes jeigu tie siūlymai būtų priimti, tai "nusilpnintu ir suskaldytų" Jungtinių Valstijų ir kitų vakarinių kraštų talką prieš Sovietų Sąjungą. Todėl "nėra jokios galimybės, kad Lie'o siūlomų derybų užbaigtų šaltąjį karą."

Amerika ragina Angliją užgirt Francijos ir vakarų Vokietijos pramonį sujungimą

Washington. — Amerikos valdžia nepatinka, kad Anglija kritiškai žiūri į Francijos pasiūlymą sujungti vakarinės Vokietijos plienos geležies ir anglies pramonės su tokiomis francūzų pramonėmis.

Jungtinės Valstijos daro spaudimą Anglijai, kad užgirtų tų pramonį sąjungą; sako, tai būtų karinis vakarų Europos pastiprinimas prieš Sovietus.

Francija kvietė ir kitus vakarines Europos kraštus

Demokratas kongresmanas John Rankin rėkėsiškai užklausė: "Argi tai ne faktas, kad Trygve Lie yra žinomas komunistas? Argi ne Lie vadovauja judėjimui, reikalaujančiam pripažinti komunistinę Kiniją ir priimti ją į Jungtines Tautas?"

Lie neturėjo "jokio pasiūlymo savo pokalbiuose su prezidentu Trumanu ir valstybės sekretorium Deanu Achesonu Washingtone, nors Paryžiuje ir Londone buvo šiek tiek palankiau atsiliepta į Lie pasiūlymus." Jungtinių Valstijų valeramiams deryboms, o Jungtinės Valstijos uoliai remia Čiang Kai-šeko prieš Kinijos liaudininkus-komunistus.

apvienyti savo plieno ir anglies pramonės su tomis Francijos - Vokietijos pramonėmis. Ir šį mėnesį susirinkus atstovai Francijos, Belgijos, Italijos, Luksemburgo ir Vokietijos į derybas dėl apvienijimo planų.

Bet Anglija nežada dalyvauti derybose ir ketina šaltai ta dalyką svarstyti. Anglai bijo, kad Francijos ir vakarų Vokietijos plieno ir anglies pramonį sujungimas išmuštų Angliją iš pirmajūnčios vietos vakarinės Europos pramonėje.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Tokio. — Japonijos Komunistų Partija šaukė japonus darbininkus į visuotinę streiką šeštadienį protestui dėl to, kad karinis amerikūnų teismas teisė 8 japonus.

Tie japonai buvo areštuoti Memorial dienoje. Jie kaltinami, kad užpuolė bei akmenimis apmėtė 5 Amerikos kareivius.

Japonų komunistai sako, kad jankiai kareiviai provokatoriškai kildė bei įžeidinėjo japonus.

Keli šimtai japonų studentų ir darbininkų demonstravo amerikūnų teismą teisiantį 8 reikalaudami paleisti kaltinamuosius.

Teigiama, kad jeigu įvyks visuotinas streikas,

Seoul, Koreja. — Į pietinės Korejos seimą išrinkta daugiau kaip pusė priešingų prezidentui Syngmanui Rhee atstovų.

Syngmano valdžia rengiasi atmesti tokius, kuriuos ji suras esant "komunistais."

Maskva. — Jau atsteigti ir veikia visi 274 fabrikai Rostove prie Dono, kuriuos naciai buvo sunaikinę karo metu. Dabar tie fabrikai pagamina daugiau dirbinių, negu pirm karo.

Argi tai ne komunistinis sparnas?"

Achesonas sutiko, kad tai "komunistinis sparnas", ir nebandė užginčyti Rankin'o įtarimo, kad Lie esąs "komunistas."

Achesono pasiūlymai Achesonas siūlė: Stiprinti vakarinę Vokietiją, traukiant ją į sąryšį su Atlanto pakto kraštais.

Planingai suburti karines Atlanto šalių jėgas; tinkamai jas apginkluoti. Medžiaginiai remti vakarų Europos kraštus ir po to, kai išsibaigs Marshallo planas 1952 metais.

Francija, Anglija ir kiti vakarų Europos kraštai parūpins daugiausia kariuomenės, o Jungtinės Valstijos duos daugiausiai oro jėgų ir karo laivų.

Achesonas pareiškė, jog prez. Trumanas užgrybė tuos planus.

Nors Amerika galinga, sakė Achesonas, bet pati viena negalėtų atremti "sovietinio pavojaus." Taigi reikia telkti ir kitus kraštus.

Lenkija ir Jugoslavija Atsaulkia savo ambasadorius viena kitai

Varšava. — Lenkija nusprendė atšaukti savo ambasadorių iš Jugoslavijos, paliekant tikėtai ambasados reikalų vedėją. Tad ir Jugoslavija atšauks savo ambasadorių iš Varšavos, pavėsdoma žemesniam diplomatiui tvarkyti jugoslavų atstovybės dalykus.

Jugoslavijos Tito valdžia uždarė savo atstovybę Albanijoje; sako, kad Albanijos komunistai nemandagiai elgėsi su titiniais jugoslavų atstovais.

Čekai ir vengrai apleido Jungt. Tautų apšvietos konferenciją

Florenacija, Italija. — Čechoslovakijos ir Vengrijos delegatai apleido Jungtinių Tautų apšvietos - kultūros konferenciją todėl, kad konferencijon buvo priimti Čiang Kai-šeko kinų tautininkų atstovai.

Tikrasis darbininko uždąbis nupulė 12 procentų

Washington. — Valdinis darbo biuras surado, kad vidutinis darbininkų uždąbis dabar 12 procentų mažesnis, negu 1949 metais, skaičiuojant, kiek žmogus gali reikmenų nusipirkti už gaunamą algą.

Bucharest, Rumunija. — Rumūnų žemės ūkyje dirba jau puspenkto tūkstančio traktorių. O iki šių metų pabaigos traktorių skaičius bus davartytas iki 10,000.

Rumunija yra liaudiška respublika.

Kailiasiuvių unija pasitraukė iš CIO

New York. — Kailiasiuvių Unijos pirmininkas Ben Gold telegrafavo CIO pirmininkui Philipui Murray, jog ši unija pasitraukia iš CIO, kaip kad nutarė pastarasis Kailiasiuvių Unijos suvažiavimas.

Goldo telegrama sako: — Mes stojame už darbo unijų vienybę, demokratiją ir taiką. O CIO vadai ardo unijas, streiklaužia ir kursto karą. Mes smerkiame oficialę CIO politiką, kurią paskelbė Carey (vienas CIO vadų), piršdamas vienyti su fašistais pasauliniam karui prieš Sovietų Sąjungą.

Švenčių nelaimėse žuvo net 577 amerikiečiai

Chicago. — Patikrinta, jog per pastarąsias Memorial Dienos šventes bent 577 amerikiečiai žuvo nelaiminguose nuotikiuose: 334 užmušti automobilių nelaimėse, 101 nuskendo; 16 žuvo, nukrisdami su lėktuvais; 126 prarado gyvybę šaudymuose, gaisruose ir kt.

Tai buvo nelaimiausias Memorial šventė viso šios šalies istorijoje.

Kinijos liaudininkai turi 49 karo lėktuvus Kantone

Kanton, Kinija. — Amerikiniai korespondentai praneša, jog Kantono lėktuvų aikštėje yra 29 raketiniai lėktuvai, kuriuos Sovietų Sąjunga davus Kinijos liaudininkams. Toje pat aikštėje korespondentai suskaitė penkis bombanešius ir 15 japoniškų karinių lėktuvų. Sako, liaudininkai telkia savo oro jėgas įsiveržimui į Formozos salą, Čiang Kai-šeko tautininkų tvirtovę.

Vengrija paleido liuterių ex-vyskupą iš kalėjimo

Budapest. — Vengrija paliosavo buv. liuter. vyskupą Lajosą Ordassą iš kalėjimo po 20 mėn. bausmės. Jis buvo nuteistas 2 metus kailėti už tai, kad slėpė pusę milijono dolerių, kuriuos gavo nuo Amerikos liuterių kovai prieš Vengrijos Liaudies Respubliką.

Ordass paleistas iš kalėjimo po to, kai bažnytinis Vengrijos liuterių teismas atėmė jam vyskupystę.

Kinija skirianti savo atstovą Jungt. Tautų įstaigai

Peking. — Pranešama, jog Kinijos Liaudies Respublika paskyrė Mengą Jung-čieną savo atstovu į Jungtinių Tautų komisiją dėl globojamų (nesavistovių) kraštų. Kinijos valdžia užklausė generalinį Jungtinių Tautų sekretorių Trygve Lie, kada Mengas galės užimti tą vietą.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secy-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year ..... \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Queens Co., per year ..... \$8.00 Foreign countries, per year \$9.00
Queens Co., per six mos. .... \$4.00 Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.,
under the Act of March 3, 1879.

Mūsų pašto reikalai.

Mūsų skaitytojai skundžiasi, jog negauna reguliarių laikraščių.

Mūsų redakcija taipgi negauna jai siunčiamų laikraščių reguliariai. Tie laikraščiai, kurie turėtų mus pasiekti, sakysime, antradienį, pasiekia ketvirtadienį, o kai kada net penktadienį.

Tačiau paštinių reikalai dar labiau pablogės. Pašto ministras-sekretorius Donaldson patvarkė, kad su šiuo metų birželio mėn. pradžia, laiškanėšiai tenešios laiškus tik kartą per dieną ten, kur ligi šiol buvo nešiojama du kartą per dieną.

Jei paštiniam reikalams bus nukirsta virš \$200,000, 000 per metus, kaip siekiamasi, tai dar šiemet bus paleista iš tarnybos apie 51,000 pašto tarnautojų.

Pašte bus praversta "griežtesnių reformų" "taupymo sumetimais." Tos "reformos" padėties nepagerins, bet žymiai pablogins.

O kadaise, atsimename, Jungtinėse Valstijose laišku buvo nešiojami (miestuose) keturis kartus per dieną! Užut gerėjęs, susisiekinas paštu pas mus baisiai prastėja.

Radio, televizijos, atomo gadinėje mūsų paštas atsidurs "arklio ir drobyne" gadinė!

Turtingiausioje šalyje pasaulyje paštinis patarnavimas, atrodo, bus patsai prasciausias.

Visa tai daroma, kaip minėjome, "taupymo sumetimais." Kongresas sako: neturime pinigų pašto reikalams, o paštas neša deficitą.

Bet tas pats Kongresas turi pinigų šaltajam karui palaikyti. Bilijonai dolerių leidžiama Vakarų Europoje kapitalizmui tvirtinti; šimtai milijonų dolerių teikiama Čiang Kai-šekui ir kitiems Azijos tautų neprieteliams. O saviems reikalams, paštiniam reikalams mes neturime pinigų!

Argi tai nėra pasijuokimas iš Amerikos žmonių?

Mūsų nuomone, žmonės neprivalo tylėti; jie privalo reikalauti, kad Kongresas paskirtų užtenkamą pinigų sumą paštiniam reikalams, kad pašto tarnautojai nebūtų iš darbo paleidžiami, kad mūsų paštas būtų atsteigtas į normalę vagą, kad žmonės gautų laiškus ir laikraščius laiku.

I kalėjimą!

Taip, neužilgo bus patalpinti į kalėjimus 21-nas asmuo — rinktiniausi Amerikos piliečiai.

I tą skaičių įeina: dešimt žymiausių Hollywoodo rašytojų, su Dalton Trumbo ir J. Howard Lawson priešaky, ir vienuolika Joint Anti-Fascist Refugee Committee narių, su Dr. Edward Barsky ir rašytoju-novelistu Howard Fast priešaky.

Jau seniai šitie žymūs Amerikos piliečiai buvo nusmerkti kalėti, bet jie apeliavo į aukščiausią šalies teisumą. Kai pirmą kartą šis teismas jų apeliaciją atmėtė, jie padavė kitą apeliaciją, prašant, kad teismas pernagrindėtų jų bylas.

Bet aukščiausias teismas antru kartu atsiskakė tai padaryti. Už pernagrindimą tepasisakė tik teisėjai: Hugo Black ir William O. Douglas.

Už ką gi šitie žymieji žmonės bus kalinami?

Už Ne-Amerikinio Komiteto "paniekinimą" Hollywoodo rašytojai, naudodamiesi konstitucinėmis teisėmis, atsiskakė Ne-Amerikiniam Komitetui pasakyti, ar jie yra komunistai, ar ne. O JAFRC Komiteto nariai "paniekino" Ne-Amerikinių komitetą, atsakydami išduoti jam savo knygas, parodant, ką jie sėpė.

Kaip žinia, JAFRC rinko aukas ir jomis sėpė Ispanijos karo aukas, — našles, našlaičius, sužeistuosius republikiečius, kovojusius fašizmą Ispanijoje. Komitetas atsiskakė Ne-Amerikiniam Komitetui savo knygas duoti, saugodamas tuos žmones, kurie gyvena Ispanijoje, kurie būtų buvę nužudyti, jei Franko sužinotų, kad juos remia amerikiečiai anti-fašistai.

Štai, koks buvo "paniekinimas."

Atsiminkime, jog tuomet, kai šitie šviesūs žmonės Ne-Amerikinių Komitetą "paniekino," to komiteto pirminku buvo Thomas, žulikas, už žulikystes šiandien sėdįs kalėjime!

Atsiminkime, jog Ne-Amerikinių Komitetą "niekino" prezidentas Rooseveltas ir jis už tai buvo apšauktas "komunistu."

Kiekvienam blaiviai galvojančiam žmogui yra aišku, jog šitie žmonės, šitie rašytojai ir visuomenininkai, nusmerkti kalėjimam ne už kokį ten "paniekinimą" (paniekinimas yra tik priekabė), o už tai, kad jie yra pažangūs, kad jie kovoja prieš karą, už taiką, kad jie dirba liaudies naudai.

Aukščiausias šalies teismas, užgirdamas šitiems žmonėms bausmes, siųsdamas juos kalėjimam, vykdo šalčio karo politiką, — tarnauja tiems, kurie tvirtina mūsų krašte fašizmą.

Šiuo metu jau sėdi kalėjime tokie žmonės, kaip Jungtinių Valstijų komunistų partijos sekretorius Eugene Dennis, kaip Carl Marzani, visuomenininkas. Dabar vienu

KUR LINK EINA TURKIJA?

Turkijoje įvyko parlamentariniai rinkimai ir viešpatavusi, taip vadinama, Respublikonų Partija visiškai juos pralaimėjo. Rinkimus laimėjo Demokratų Partija. Ji parlamente turės 434 atstovus, o senoji partija jau tik 52. Pagal Turkijos tvarką, parlamentas renka ir prezidentą, todėl buvęs prezidentas Ismet Inonu pasitraukė, o jo vieton tapo išrinktas Demokratų Partijos vadas Celal Bayar.

Rinkimai Turkijoje toli gražu nebuvo demokratiniai. Viešpatavusios klikos teroras buvo žiaurus. Kaip gi galėjo atsitikti tas, kad Inonu partija taip sumsmuko? Ir ką reiškia laimėjimai "demokratų" priešakyje su Celal Bayar?

Turkija — "Sergantis žmogus"

Bet pirma susipažinkime su pačia Turkija ir kokia ten padėtis viešpatauja, kokią rolę pasaulyje dabar Turkija, tas "sergantis žmogus," vaidina.

Turkai 14-tame šimtmeatyje susiorganizavo į centralizuotą valstybę ir jie nusisaubė plačius Azijos, Afrikos ir net Europos kraštus. XVII-tame šimtmeatyje jie buvo pasiekę net Lietuvos ribas. Turkijos galybė sumuko tik susidūrus su Rusija. Tarpe šių šalių buvo daug karų, ir veik visus juos Turkija pralaimėjo.

Bet dar išvakarėse Pirmo Pasaulinio Karo Turkija valdė apie 1,000,000 ketvirtinių mylių plotą — Azijoje, Europoje ir Afrikoje. 1910 metais ji pralaimėjo karą Afrikoje su Italija. 1911-1912 m. ją sulupo Balkanuose Bulgarija, Juodkalnija, Serbija ir Graikija. Ir vos iš Europos neišvarė. Turkija neteko didelių plotų, kuriuos ji buvo pavergusi Balkanų Pussalyje. Tik dėka Vokietijos, Austro-Vengrijos ir Italijos užsispyrimo, jos naguose liko 9,250 kv. mylių Europoje plotas.

Užpuolimas ant Rusijos

I Pirmą Pasaulinį Karą Turkija įstojo, iš pasaly užpuldama Rusiją. Ji tada dar valdė 710,110 ketvirtinių mylių, nes jos naguose buvo Arabija, Palestina, Sirija, Irakas ir Lebanonas.

Kaip žinome, Pirmąjį Pasaulinį Karą pralaimėjo Vokietija, Austro-Vengrija, tai kartu ir Turkija.

Karui pasibaigus, Italija pagrobė Dodekanesų salas, Anglija — Palestiną, Arabiją — Iraką, o Francija — Lebanoną ir Siriją. Žinoma, jos neva "nepriklausomybę" toms šalims davė, nors tikrumoj pavertė jas į savo kolonijas.

mostu bus sukišta dar 21 žymus pilietis. Su tuo, žinoma, ši reakcijos daina nesibaigs: bus puolami, areštuojami nauji veikėjai ir veikėjos, kovotojai už taiką, ir kišami į kalėjimus.

Taip kadaise atvirai pasakė Hooveris, FBI viršininkas. Taip skelbia ir kiti valdininkai.

Tam kelią gali pastoti tik plačiosios žmonių masės: intelektualai, darbininkai, fermeriai, kuriems rūpi išlaikyti demokratiją Amerikoje, kuriems rūpi šalis apginti nuo keliandio galvą fašizmo, kuriems rūpi išsaugojimas mūsų krašto Teisių Biliaus.

New York Timeso korespondentas C. L. Sulzbergeris, aplankęs daug pasaulio kraštų, grįžęs Amerikon, šiomis dienomis rašė: amerikiečių ir Amerikos vardas pasaulyje labai smarkiai puola žemyn. Tai yra neužginčijama tiesa. Reikia pridėti, jog mūsų krašto vardas pasaulio akys dar labiau smuks žemyn, jei mūsų valdovai kiš kalėjimuosna tuos žmones, kurių didžiausias nusikaltimas yra tas, kad jie kovoja už taiką ir bendruosius liaudies reikalus.

Tik vieningas liaudies balsas prieš reakciją tegali mūsų krašto vardą pakelti pasaulio akys.

Turkų karas su Graikais

1921 metais Graikijos valdonai, remiami Francijos ir Anglijos, užpuolė Turkiją, kad ir ją pavergti. Mat, Graikijos valdonai atsiminė, kad senais laikais Turkijos teritorijos buvo dalimis didelės Graikijos. Ir turkų valstybei bei tautai buvo pavojus patekti į kitų nelaisvę.

Turkijoje pažangesni žmonės tais laikais sudarė Respublikonų Partiją, nuvertė sultano režimą ir paskelbė respubliką. Turkų respublikos vadas Mustafa Kemal Pasha (Ataturk) atskreipė į Sovietinę Rusiją, prašydamas pagalbos. Sovietų Rusija, vadovystėje Vladimir Lenino, suteikė Turkijai pagalbą. Turkų armija, gavus pagalbos, 1922 metais, laimėjo milžinišką pergalę Smirnos srityje. Graikų armija buvo sunaikinta.

Nuo to laiko, kol gyvas buvo Kemal Pasha (Ataturk) Turkija ir Tarybų Sąjunga sugyveno draugiškai. Nors Turkijoje komunistų veikimas nebuvo viešas, bet Ataturko pasekėjai padarė didelio industrinio, kultūrinio ir kito progreso.

Dabartinė Turkija ir jos politika

Turkija dabar užima 296,110 kv. mylių ir turi 20,000,000 gyventojų. Ji valdo plačius Armenijos, Gruzijos plotus ir žiauriai persekioja tautines mažumas.

Turkija strateginiai, ypač tingai tiems, kurie planuoja karą prieš Tarybų Sąjungą, yra labai svarbi. Balkanų Pussalyje ji rubežiuojasi su Graikija ir Bulgarija. Turkija valdo visą pietinį Juodųjų Jūrų pakraštį ir svarbiuosius Bosforo ir Dardanelių vandens kelius. Užkaukazijoje ji rubežiuojasi su Tarybų Sąjunga (Armenijos ir Gruzijos respublikomis), toliau su Iranu (Persija), Iraku, Sirija ir valdo šiaur-rytinį Viduržemio Jūros pakraštį.

Mirus Ataturkui, Turkija atsitraukė nuo Tarybų Sąjungos ir pradėjo sėbrauti su jos priešais. Ypatinai gai tos politikos laikėsi buvęs prezidentas Ismet Inonu. Turkija sėbravo su Anglijos, Francijos valdonais. Laikė Antrojo Pasaulinio Karo Turkija skelbėsi "neutralska," bet tikrumoj visomis jėgomis rėmė Hitlerio-Mussolinio karą. Ji perleido per Dardanelių ir Bosforo pertakas Vokietijos ir Italijos karo laivus į Juodąsias Jūras, karui prieš Tarybų Sąjungą. Ji pati rengėsi stoti karan Hitlerio pusę, kaip tik naciai paims Stalingradą.

Kada Hitleris pralaimėjo prie Stalingrado, Turkija susilaikė nuo karo prieš

Tarybų Sąjungą, bet pradėjo vesti kampaniją, kad Vokietija, Anglija, Francija, Italija ir kitos kapitalo šalys turi vienytis "prieš bolševikus." Kada Hitleriui pasidarė blogai Rytų Fronte, Turkija išleido iš Juodosios Jūros jo ir Mussolinio karo laivus.

Turkija ir Amerikos "Pagalba"

Keli metai atgal prezidentas Trumanas paskelbė, kad Amerika ima "globoti" Graikiją ir Turkiją. I abi šalis iš Amerikos buvo pasiųsta kalnai ginklų, amunicijos ir tūkstančiai karių ir kitokių patarečių.

I Turkiją atvyko generolas, MacBridge ir apie 1,000 įvairiausių patarečių. Turkija tik vienais metais, pagal Trumano Doktriną, gavo \$100,000,000 vertės amerikinių ginklų, amunicijos ir kitų reikmenų.

Amerikos karo specialistams vadovaujant, prasidėjo Turkijoje pravedimas strateginių geležinkelų, plentų, įrengimai orlaukių, karo laivyno bazių; įsteigtos karo mokyklos. Turkų armija apginkluota amerikiniai tankais, kanuolėmis ir kitais ginklais, net uniforma pakeista. I vadovybę atsistoję amerikiečiai karo specialistai.

Greta šios pagalbos, imtasi ir industriniai Turkijai "padėti." Instabulyje ir Izmite atsidarė amerikiniai bankai, kurie tuojau pradėjo perimti i savo rankas industrijos įmones ir steigti savo fabrikus. American Middle East Co. supirko akcijas ir apjungė i savo trustą apie 60 turkiškų įmonių. Koro mokyklose vadovauja amerikiečiai specialistai ir net parenka joms studentus, kaip rašė "N. Y. Herald-Tribune."

I Turkiją dažnai pradėjo atplaukti Amerikos karo laivai su įvairiais "vizitais."

Turkijoje iš 20,000,000 gyventojų ilgą laiką buvo laikoma 1,000,000 vyrų pastoviai armija. Modernizuojamas jos karo laivynas, jai perleista amerikiniai submarinai ir naikintojai už nedėmas kainas. Turkijos karinio orlaivyno lėktuvai — visi yra Anglijos ir Amerikos išdirbystės.

Kitas lazdos galas

Iš paviršiaus atrodė, kad Turkija jau sutvarkyta, tas "ligotas žmogus" pastatytas ant tvirtų militarinių kojų. Bet 1,000,000 armija, jos užlaikymas, naujos kalinės mokyklos, nauji orlaukai, karo laivams bazės, kariniai fabrikai, nauji keliai karo sumetimais ir kiti žygiai užgule ant Turkijos piliečių, kaip sunki našta.

Gi Marshallo Planas, jau nekalbant apie tai, kad užvertė Turkijai rinkas Amerikoje gamintais tavorais — rūbais, apsiavais, lengvosios industrijos gaminiais, kinto smūgi ir "turkiškam tabakui." Per daugelį metų pasaulyje buvo garsus "turkiškas tabakas." Prie jo gaminimo dirbo apie 300,000 žmonių. Augintojai ir fabrikantai darėsi gražaus pelno. Bet štai, amerikiniai cigaretai išstūmė "turkišką tabaką" iš visų Marshallo Plano šalių. Čia jau sujudo ne vien darbininkai, bet ir fabrikantai.

Sunkiai apsiginklavimo našta, užsieniečių bosiškas viešpatavimas ne vien mokyklose, armijoje, bet jau ir (Tęsia 3-čiame pusl.)

Beviltiškas pūtimas prieš nebenugalimą audrą pasaulinėje politikoje

Beveik penkių šimtų milijonų gyventojų tauta bandoma atskirti ir aptverti neprieinama siena. Aš turiu mintyje Kinijos Liaudies Respubliką. Sakoma: Nereikia su ja tartis, nereikia jos įsileisti į Jungtines Tautas. Čiang Kai-šeko klika turi pasilikti Kinijos atstovu.

Ar ilgai taip galės tęstis? Kiekvienas pilno ir blaivaus proto žmogus juk be vargo gali suprasti, kad tai yra pūtimas prieš nebenugalimą audrą pasaulinėje politikoje. Daugiau negu aišku, jog didelių mulkių rolėje atsistoja tie, kurie perša tokios politikos griebtai laikytis. Tik keista, kad dar ir mūsų didžiojoje sostinėje randasi tokių nesupratylių valdovų. Su savo tokia neįsimtinga politika jie kenkia ne tik Kinijos, bet ir Amerikos geriausiems interesams.

Lietuvių tarpe atkakliausiai tokios kvailios nuomonės laikosi klerikalai, menševikai ir smetonininkai. Jų spauda kasdien ragina Ameriką laikytis tokios nesveikos politikos. Štai kunigų Marijonų organo Drauge (geg. 26 d.) skaitau:

"Dabar jau aišku, kad Kinijos reprezentacijos reikalų komunistų užnugaryje stovi patsai Trygve Lie, generalinis Jungtinių Tautų sekretorius. Tuo tikslu jis ir Maskvon vyko Stalinui nusilenkti..."

"Jungtinės Valstybės jokiū būdu neturėtų pasiduoti Lie gundymams kviešti 'keturių' konferenciją ir įleisti komunistinį režimą į Jungtines Tautas. Jei šio kį žingsnį padarytų, tai jau

būtų daug tiksliau ir sveikiau dabartinę 'taikos organizaciją' visai sugriauti, o ant jos griuvėsių statyti naują ir tai be Rusijos ir jos pakalikų..."

Trygve Lie klerikalams nusideda tuomi, kad jis rūpinasi išlaikymu taikos organizacijos ir apsaugojimu pasaulio nuo naujo karo. Juk jis lankėsi ne tik Maskvoje "Stalinui nusilenkti." Pirmiausia jis lankėsi Washingtone "Trumanui nusilenkti." Paskui atsidūrė Londone "Bevinui nusilenkti." Paskui nukako Paryžiu "Schumanui nusilenkti." Maskva jau buvo ketvirtoji ir paskutinioji vieta.

Kunigų Draugo tonu gieda apie Lie ir Chicago menševikų orakulas. Jis tiesiog pareiškia: "Jo Tarnyba Jungtinių Tautų sekretariate šiemet baigiasi. Butų geriau, kad jįsi daugiau nebekandidatuotų (Naujienos, geg. 26 d.)."

Trygve Lie žino vieną dalyką: Anksčiau ar vėliau komunistinė Kinija turės būt Jungtinių Tautų pripažinta. Jau beveik nuo visų salų tapo nukraustyta Čianggo klika. Ateina kaleina ir Formozos salai.

Kinija yra viena iš "penkių didžiųjų", kuriomis Jungtinės Tautos remiasi. Ji turi teisę turėti namie tokią santvarką, kokios nori Kinijos žmonės. Priešindamasis pastangoms tą Kiniją izoliuoti (atskirti), Trygve Lie tik įrodo savo diplomatinį gudrumą. Gali jam liežuvi rodyti Grigaitis su Šimučiu, bet Lie pastutinė kelionė į didžiųjų valstybių, sostines taikos reikalais tik dar aukščiau iškėlė jo vardą pasaulinėje diplomatijoje. Salielis.

Sveikintina Amalgameitų Rūbsiuvių rezoliucija taikos reikalais

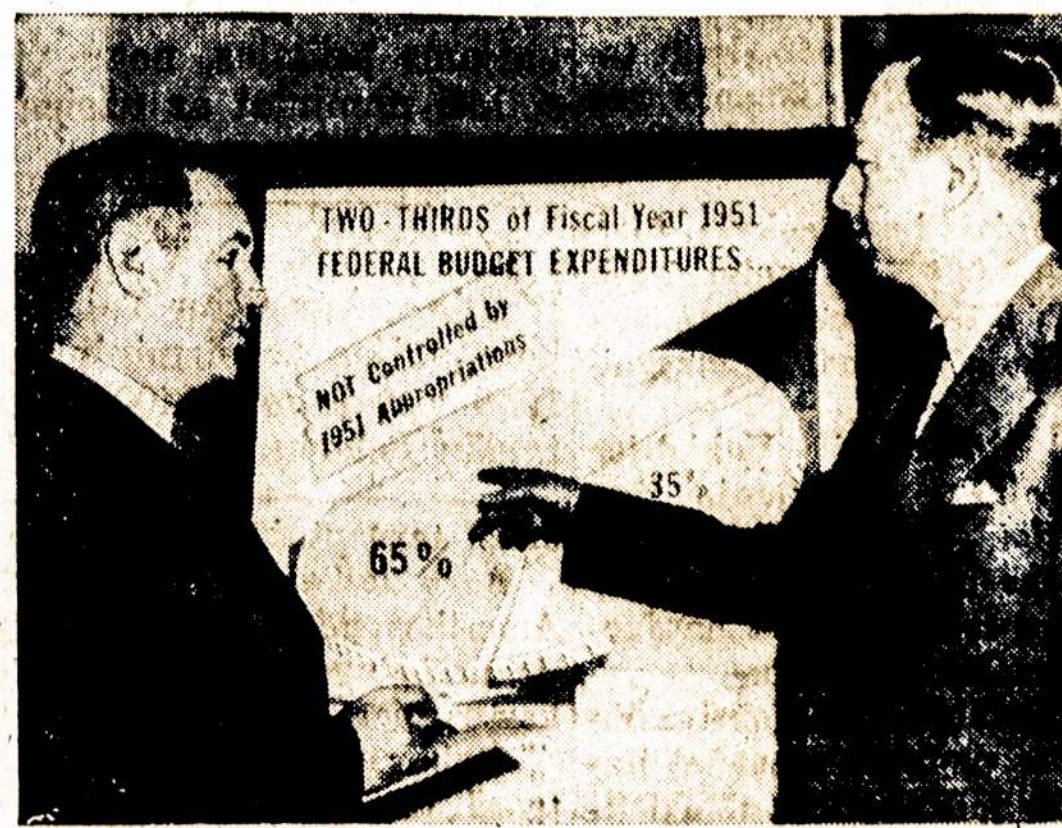
Džiugu, kad Amalgameitų Rūbsiuvių Unijos konvencija, neseniai įvykusi Clevelande, tarė žodį taikos reikalais. Jos priimtoje rezoliucijoje, tarp kitko, randame tokį pareiškimą:

"Pasaulis pakankamai platus, kad valstybės susikirtimais galėtų gyventi taikoje ir sutikime. Mes raginame savo šalių imtis energingų žingsnių per Jungtines Tautas ir kitokiems keliais, kad būtų galima užmegzti pilnas ir tiesiogines derybas su Sovietų Rusija ir kad tos derybos būtų tęsiamos tol, kol nebus padėti tvirti pagrindai pastoviai taikai."

Piliėtis.

Šioje rezoliucijoje yra pabrėžtas labai svarbus principas, už kurį mes pažangiečiai visuomet kovojame. Tai principas, kad vienas ir tam pačiam pasauliui lyje gali ir turi sutilti abi didžiosios socialinės santvarkos — socialistinė ir kapitalistinė. Tokia šiandien yra pasaulinė tikrovė. Kas atmets šį principą, tas beturi vieną viltį: laukti naujo pasaulinio karo. O naujas karas reikštų baisiausią žmonijai tragediją.

Amalgameitų Rūbsiuvių Unijos konvencija, priimdama šią rezoliuciją, pasmerkė karo kurstytojus.

Naujai prisiektas budžeto direktoriumi Washington, Frederick Lawton (kairėje) su savo padėjėju Elmer B. Staats peržvelginėja būsimas savo pareigas.

Filmas "Berlyno Kritimas"

Rašo Nikolajus Virta

Tarybinė spauda praneša apie didžiulį naujo meninio spalvoto filmo "Berlyno kritimas" pasisekimą. Per dešimt dienų tik Maskvoje ir Maskvos srityje filmą žiūrėjo du milijonai trys šimtai tūkstančių žmonių.

Maskvos srityje filmas demonstruojamas 47 pramoniniuose miestuose, šimtuose darbininkų klubų bei vaistiečių pirkiose-skaityklose. Ir nors filmas ekranuose rodomas apie mėnesį, susidomėjimas juo, kaip ir pirma, yra milžiniškas.

Kame gi filmo "Berlyno kritimas" tokio nepaprasto pasisekimo paslaptis?

Visų pirma aš pasakysiu apie to puikaus paveiklo kūrėją. Scenarijų jam parašė tarybinis rašytojas Stalinas premijos laureatas Petras Pavlenka — kelių TSR Sąjungoje, taip pat užsienyje plačiai žinomą romaną ("Rytuose", "Laimė") bei filmą "Aleksandras Nevskis". "Priešais" ir eilės kitų kinosecenių autorių. Tačiau Pavlenka ne tik romanistas ir scenaristas, jis dar ir dramaturgas, ir vaikų rašytojas, ir publicistas. Visą karą Pavlenka, kaip karinis korespondentas, išbuvo fronte. Jo korespondencijas iš kautynių lauko skaitė visuose Tarybų šalies kampuose. Už parodytą fronto drasmą Petras Pavlenka apdovanotas keliais ordiniais ir medaliais; už savo nuopelnus literatūros srityje jis apdovanojamas TSR Sąjungos ordinu — Lenino ordinu.

Visi Pavlenkos kūriniai persunkti šiuolaikiškumo dvasia. Svarbiausieji jo kūrinių herojai — tarybiniai žmonės, rašytojo dėmesio centre — didvyriški šių paprastų ir kuklių žmonių darbai, jų mąstymas, svajonės apie ateitį. "Berlyno kritimas" — laiko atžvilgiu paskutinis Petro Pavlenkos darbas, ir galima drąsiai sakyti, kad nei vienas jo kūrinių neturėjo tokio milžiniško pasisekimo, kaip šis.

Filmą pastatė stambiausias tarybinis kinorežisierius Michailas Čiurelis (jis yra scenarijaus bendraautoris). Pirmas jo paveikslas "Priešais" buvo rodomas visuose pasaulio ekranuose ir pelnė eilę tarptautinių premijų, Čiurelis — kūrėbiškai drąsus, ryškiai talentingas menininkas. Jis turi plačias žinias kinematografijos technikos srityje. Tokio grandiozinio filmo, kaip "Berlyno kritimas", dvi serijos jo pastatytos per aštuonis mėnesius.

Dalyvauti filme "Berlyno kritimas" buvo pakviesti geriausi tarybinės kinematografijos aktoriai. Svarbiausiam vaidmeniui — Tarybų Sąjungos Ginkluotųjų pajėgų Vyriausiojo Vado Josifo Visarionovičiaus Stalino vaidmeniui — atlikti Čiurelis pakvietė artistą Michailą Gelovani, sukūrusį didžiojo Stalino įvaizdį daugelyje tarybinių kinofilmų.

Scenarijaus režisieriaus ir aktoriaus vaisingas kūrybinis bendradarbiavimas, taip pat puikus filmavimo grupės parinkimas, daug kuo nusakė paveiklo pasisekimą.

Filmas "Berlyno kritimas" parodo, kaip tarybinė liaudies Josifo Visarionovičiaus Stalino vadovaujama, apgynė socializmo užkariavimus, laimėjo didžiąją istorinę pergalę sunkiame kruviniame kare su žiauriu priešu — pergale, kuri nulėmė žmonių likimą.

Filmas — dvi serijos. Jis atvaizduoja kelerių metų įvykius — prieškarines dienas, rūdėjusį Didžiojo Tėvynės karo metus ir pasibaigia triumfaline pergale tarybinės kariuomenės, šturmu paėmusios priešą sostinę — Berlyną. Žiūrovas mato išsiplėtojančius ryškius, didingus paveikslus

didvyriškosios liaudies epopėjos, pasakojančios apie tarybinės liaudies ir josios vado žygdarbių.

Filmo siužeto pagrindą sudaro dviejų jaunų žmonių — garsaus plieno lydytojo — stachanovininko Aleksiejaus Ivanovo (artistas B. Andriejevas) ir mokytojos Natašos Rumiancevos (artistė M. Kovaliova) likimas.

Viename iš pirmųjų paveiklo epizodų pasakojama apie Ivanovo susitikimą su Stalinu. Garsų plieno lydytoją, apdovanotą Lenino ordinu, iškviečia į Maskvą.

Nuo to momento, kai ekranas pasirodo Stalinas, žiūrovas pamiršta, kad jis yra kinoteatre — taip realistiškai, gyvenimiškai, įtikinama yra visa tai, kas vyksta ekrane. Žiūrovas mato Staliną žydinčiame sode. Didysis tarybinės liaudies vadas su pamėgimu apkaupta jauną medelį. Tame paveiksle yra gili prasmė. Kaip rūpestingas sodininkas išaugina savo sodą, taip Stalinas augina tarybinių žmonių — komunizmo statytojų — karstas. Čionai, į sodą, ateina Stalino iškvieistas jaunas plieno lydytojas Ivanovas. Žiūrovui yra suprantamas jo nebrangumas, kai jis lieka vienas su didžiuoju vado. Bet Stalino paprastumas, šiluma ir dėmesys įkvepia Aleksiejui drąsos, ir jis nesivaržydamas, kaip brangiam tėviui, pasakoja Stalinui apie savo darbą, apie tai, kaip jis lydi plieną, apie savo meilę Natašai.

Įkvėptas Aleksiejus grįžta iš Maskvos namo. Drauge su Nataša, laimingi, jie vaikšto stepėje, kai horizonte pasirodo priešo lėktuvai. Bombų sprogimai sukrečia žemę — prasideda karas.

Praslenka keletas mėnesių. Žiūrovas mato karžygišką buvusio plieno lydytojo figūrą kareivių rikiuotėje. Iš būdo geras žmogus, jis visas dabar pagautas siekimo sunaikinti priešą, įsibrovusi į tarybinę žemę.

Milžiniškos reikšmės istoriniai įvykiai, stambios kautynės, kuriose dalyvauja dešimtys ir šimtai tūkstančių žmonių, neuždengia filmo herojų. Aleksiejus ir Nataša (ji patenka Vokietijon, į fašistų koncentracinę stovyklą) praeina per visą filmą kaip tilingi atstovai tarybinės liaudies, nulėmusios karo likimą, istorijos likimą, ir žiūrovas seka juos su nenusilpančiu dėmesiu.

Filme parodyta, kaip Stalinas kritiškomis didžiosiomis kovos dėl Maskvos dienomis vadovauja sostinės gynybai, kaip išmintingai ir ramiai peralaukus karvedys įvertina apystatą, paruošia sužūlėjusio priešo sutriuškinimą. Žiūrovas mato tarybinės kariuomenės 1941 metų lapkričio 7 dienos parado Raudonojo aikštėje, didžiojo Stalingrado mūšio, o po to — tarybinių armijų įžengimo į Vokietijos teritoriją, istorinio mūšio prie Oderio scenas.

Juo arčiau mūšis dėl Berlyno, juo vis labiau smarkėja filmo dramatinis įtempimas, vis labiau didėja žiūrovų susidomėjimas. Filmo veiksmas vėl ir vėl persikelia iš Vyriausiojo Vado būstinės į fronto apkasus. Didysis karvedys ir kareiviai sucementuoti viena mintimi, viena valia, vienu noru. Su Stalino vardu lūpose žengia Berlyną šturmuoti tarybiniai kariai, ir jų tarpe — Aleksiejus Ivanovas.

Didžiulį įspūdį daro pergalės vėliavos iškėlimo viršum reichstago scenos. Ir štai įsiplieskusi viršum nugalėtojo Berlyno, iš karto pasidariusi matoma visam pasauliui. Ji, raudonoji vėliava, simbolizuoja didžiosios tarybinės liau-

dies pergalės triumfą, Stalino genijaus triumfą.

Puikus ir simboliškas yra filmo finalas. Iš Maskvos į Berlyną atskrenda Stalinas. Jį pasitinka įvairių nacių žmonės, tarybinių karių išvaduo-tieji iš fašistinės nelaisvės. Tarptautinės meilės didžiajam Stalinui demonstracija — tikrai grandiozinė.

Nuo pradžių ligi pabaigos filmas "Berlyno kritimas" persunktas karštos meilės liaudžiai, tikėjimo jos kūrėbinėmis jėgomis, Tarybų šalies galybės, begalinio tikėjimo Stalino genijumi.

Stalinas ir tarybinė liaudies vieningi savo darbuose ir kovoje, svajonėse apie puikią ateitį — šitaip trumpai galima pasakyti apie šio įvykiaus kūrinio idėją. Šiame filme Stalinas iškyla prieš mus kaip pačių karščiausių pasaulio tautų, kovojančių už taiką, troškinų bei viltų išreikšėjas.

Filmo autoriams pavyko ryškiai ir daugšaliai atskleisti draugo Stalino įvaizdį. Stalinas, dirbąs savo sode, Stalinas įvykių tarybinių valstybės veikėjų tarpe, Stalinas — besikalbas su darbininku — plieno lydytoju, Stalinas — strategas, Stalinas — filosofas ir istorikas, Stalinas — valstybės galybės, Stalinas — liepsnų kovotojas už taiką... Dar nei viename filme draugo Stalino įvaizdis nebuvo nupieštas taip plačiai, kaip filme "Berlyno kritimas." Žiūrovas nusineša iš žiūrovų salės be galo brangų įvaizdį vado, kupino nepajudinamo tikėjimo savo teisingo reikalo pergale, nuoseklaus kovotojo už taiką, už milijonų žmonių laimę.

Viskas tame filme tarnauja vienam reikalui, vienai didžiajai idėjai — taikos idėjai. Mūsų darbas — taikai, mūsų kova — taikai, mūsų pergalė — taikos laidas, fašistų urvo — Berlyno kritimas — grandiozinės kovos už taiką reikšmingas etapas.

Būdamas puikiu meno kūriniu, filmas "Berlyno kritimas" tuo pat metu dokumentiniu tikslumu atgaivina istorinius įvykius. Rašytojas Pavlenka nemaža padirbėjo su archyvo medžiaga, kad atgaivintų su visomis detalėmis mūsų dėl Berlyno. Filmas pasakoja, kaip mėsūnų šikšniams pamėš "fiureris" kabinosi už valdžios, kaip po tarybinių armijų smūgiais viena po kitos triuškinamos perpuvusio fašistinio režimo tvirtovės. Filme milžiniška jėga parodytas hitlerinės būstinės mardėjimas.

Paveiksle atskleidžiamas ir išdavikiškas anglių - amerikiečių vadeivų vaidmuo šiame kare, ypač jo baigiamoje fazėje. Paveikslas skamba, kaip kaltinamasis aktas prieš imperializmą, dar neužbaigus vieno karo ir ruošiantį naują karą prieš Tarybų šalį.

Filmas "Berlyno kritimas" — rūstus įspėjimas naujo karo kurstytojams. Jis primena apie neįveikiamą Tarybinės Armijos galybę, pasakoja apie didžiausią vienybę tarybinės liaudies, susibūrusios apie didįjį Staliną. Filmas kalba apie tai, kad kovoje už taiką mes ne vieniši, kad už mus visi žemės rutulio dori žmonės — jie pritaria mūsų tikėjimui taikos reikalo triumfu.

Filmas "Berlyno kritimas" — tai tikrai liaudinis kūrinys, bylojantis apie didelį kūrybinį tarybinės kinematografijos subrendimą. Filmo išleidimas į ekranus sutampa su tarybinio kino meno 30-siomis metinėmis, ir tai yra nepaprastai reikšmingas reiškinys. Kartu su kitais geriausiais tarybinio kino kūriniais, išleistais pastaruju metu, filmas "Berlyno kritimas" lyg suveda tarybinio kino menininkų puikių pasisekimų rezultatus, menininkų, žengiančių į vis naujas ir naujas socialistinio meno viršūnes.

Kur link eina Turkija?

(Tęsia nuo 2-ros pusl.)

miestų gatvėse, uždarymas durų "turkų tabakui" į pasaulio rinkas — sujungio gyventojus. Pradėjo organizuoti opozicines grupes ir net demokratų partiją.

1947 metais viešpatavusi klika kirtu opozicijai smūgi. Tūkstančiais areštavo opozicijos žmones. Turkų religijos galvos paskelbė, kad "yra mirtinas nusidėjimas turėti bent kokį reikalą su komunistais." "Komunistais" paskelbti visi, kas tik nesutiko su valdonų politika. Menderes (parlamentas) priėmė visą eilę žiaurių įstatymų prieš "komunistus" ir "neistatimus." Ištaškėta darbo unijos, uždaryta opozicijos laikraščiai.

"The New York Times" ir kita mūsų šalyje komercinė spauda, džiaugėsi, kad "Turkijoje vyriausybė turi užtektinai jėgų apsidirbti su komunistais."

Liaudies brudėjimas. Bet laudis jungėsi prieš tuos, kurie, kaip ten opozicijos laikraščiai vadino, "pardavė mūsų šalį, jos laisvę ir nepriklausomybę." "Vatan" laikraštis, palaikęs senąjį režimą, reikalavo "kiečiausių įstatymų, geležinio kumščio prieš opoziciją, kad įtikinti Amerikos kapitalą, kad Turkijoje saugūs bus jo idėliai."

Tuo kartu "Eni Sab" laikraštįje Demokratų Partijos veikėjas Sadyk Aldogon parašė straipsnį: "Niekur pasaulje nėra Blogesnės

Valdžios, Kaip Turkijoje." Ir ten, tarpe kitko, rašė: "Pas Turkijos piliečius kalnai nusiskundimų. Kad juos visus išreikšti, tai neužtektų žmogaus gyvenimo... Turkija devynis dešimtadalius iplaukų išleidžia ant žmonių nereikalingų dalykų."

Ir štai turime dabar balsavimų rezultatus. Išėina, kad darbininkai, valstiečiai, inteligentai, net tūli fabrikantai nusisuko nuo viešpatavusios Ismet Inonu valdžios ir balsavo už Demokratų Partijos kandidatus, kurių sudarė visi gyventojų sluoksniai. Nei teroras, nei gąsdinimai, kad "užsienyje Turkija praras pasitikėjimą," negelbėjo. Viešpatavusi klika susmuko.

Ko galima laukti nuo naujosios valdžios? Pradžioje mažai bus pakaitų, nes opoziciją sudarė įvairių sluoksnių žmonės. Bet yra faktas, kad ta opozicija susidarė tik todėl, kad masės gyventojų buvo nepatenkinti buvusios valdžios režimu, jos politika. Todėl galima laukti Turkijoje laipsniškų pasisukimų, kaip namų politikoje, taip ir užsienio. Kitaip, liaudis, kuri neša sunkią apsiginklavimo našta, ir vėl bus priversta nusisukti nuo dabartinių valdonų ir ieškoti kitos išeities.

Berlin. — Pranešama, kad volkiečiai jau pradeda bėgti iš užsienio Francūzų Legiono, kuris kariauja prieš Vietnamo respubliką.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Aukštas Išdirbis

ŠILUTĖ, bal. 5.—I "Pergalės," "Kelio į komunizmą," "Artojo," "Stachanovičio" ir kitų kolūkių laukus išvažiavo šilutės MTS traktoriai. Ne-laukdami išdžiūstant istisų plotų, mechanizatoriai vykdė atrankinį arimą. Nuo pirmųjų dienų jie išvystė kovą dėl aukštos darbo kokybės. Traktorininkai Burokas, Valgeris, Mikulskas ir kiti kasdien viršija išdirbio normą 20-30 procentų.

Didelę pagalbą mechanizatoriams teikia kolūkiečiai. Jie laiku atgabena degalus, tepalą, vandenį.

★
Iki Gegužės Pirmosios

UKMERGĖ, bal. 5 d.—Le-onopolio tarybinio ūkio darbininkų tarpe išsivystė lenkty-niavimas Gegužės Pirmosios garbei. Kasdien viršydami išdirbio normas, jie jau pat-rėšė žiemkenčius ir baigė daugiametį žolių sėją. Mi-neralinėmis trąšomis patrėš-tas visas žiemkenčių pasėlių plotas.

★
Tręšia Žiemkenčius

KALVARIJA, bal. 5 d.—Apskritis kolūkiai pradėjo pavasario laukų darbus. "Ta-rybinio pasieniečio," "Žemdir-bio," "Suvalkiečio" ir kituo-se kolūkiuose pradėta masiš-kai patrėšti žiemkenčius, pra-sidėjo arimas. "Artojo" kol-ūkio kolūkiečiai jau patrėšė mineralinėmis trąšomis visą žiemkenčių pasėlių plotą.

Kalvarijos valsčiaus "Tra-kėnų" kolūkyje pradėta anks-tyvųjų kultūrų sėja. Pasėti pirmieji hektarai avių.

Daugiametį Žolių Sėja

PILVISKIAI, bal. 5.—Vals-čiaus kolūkiai pradėjo laukų darbus. Visur patrėšiami žiemkenčiai.

"Šešupės" kolūkyje Lioren-to laukų brigados nariai jau patrėšė mineralinėmis trąšo-mis 20 ha sklypą. Kolūkie-čiai taip pat pradėjo įsėti daugiametės žolės žiemken-čiuose.

Žiemkenčius tręšia minera-linėmis trąšomis ir "Komjau-nuolio," "Pergalės," "Švytu-rio" bei eilė kitų kolūkių.

★
Kauno Universiteto Laikraštis

KAUNAS, bal. 7 d.—Išėjo iš spaudos Kauno Valstybinio universiteto partinio biuro, rektorato, LLKS komiteto, profsąjungos komiteto ir vie-tinio komiteto organas "Už tarybinį mokslą."

★
Mechanizatorių Lenktyniavimas Aukštam Derliui Gauti

BIRŽAI, bal. 11 d.—Apskri-tyje prasidėjo atrankinis arimas. Į kolūkių laukus išva-žiavo Vabalninko MTS trak-toriai.

Šiais metais Vabalninko me-chanizatoriai nutarė įdirbti kolūkiams 5,000 hektarų dir-vos daugiau, negu užplanuo-ta, sumažinti 17 procentų darbų savikainą, sutaupyti 15% skysto kuro, pasiekti, kad aptarnaujami kolūkiai gautų šimtapodį grūdinių kultūrų derlių iš hektaro.

Vabalninko MTS kolekty-vas iškvietė į lenktynes Pa-biržės MTS mechanizatorius.

Picnic & Concert

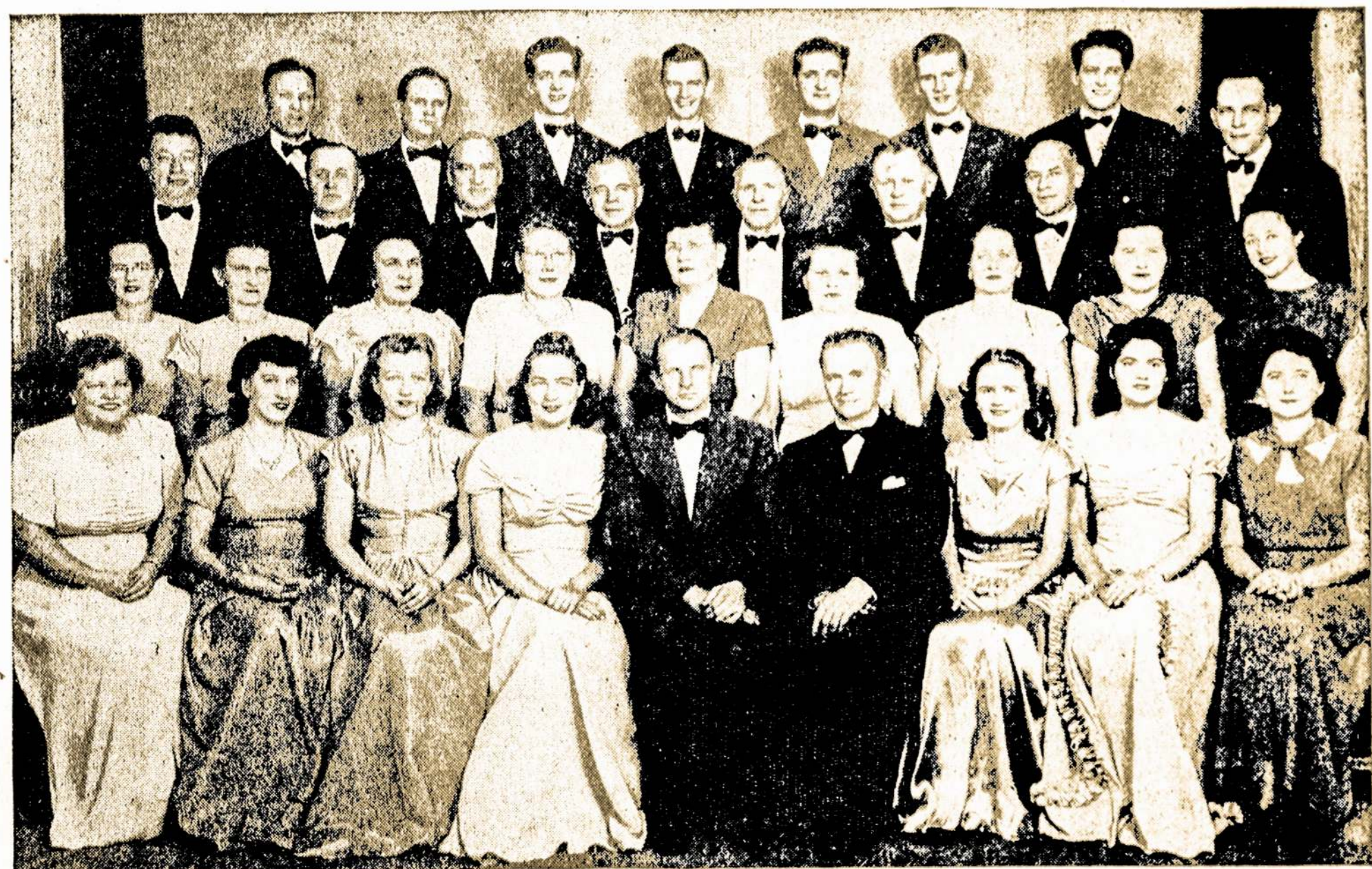
Given by United Societies

Sunday, June 4, 1950 • 2 P. M.

A & J Kosmowski's Pavilion

91 Steamboat Road

Great Neck, L. I., N. Y.

Sietyno Chorus from Newark, N. J., led by Walter Žukas, will sing
And also there will be solos and duets

GEORGE KAZAKEVICH ORCHESTRA FOR DANCING

Program Starts 5 P. M.

Dancing After Program

We invite all to attend the affair and enjoy themselves.

-- COMMITTEE.

KALVIO IGNOTO TEISYBĖ

3-21-50

APYSAKA

—53—

Parašė A. GUDAITIS—GUZEVIČIUS

(Tąsa)

— Suvaldyt zoldatenratą: sauvališkai areštuoja, išveža, ardo organizacijas! — Menševikų frakcija kiša koją! — Bundistai dėsia, tūpčioja nesiryždami, bijo represijų ir kitus gąsdina, kad vokiečių Vilniuje yra ne mažiau kaip 50,000...

Kalbėjo metalistai, geležinkiečiai, fronto kareiviai, išbadę, okupantų siautimo išvarginti tarnautojai ir amatininkai. Jie kalbėjo apie kulcosvydžius, apie sovinius, apie arklinio tramvajaus vagonų sutelkimą tose vietose, kur turės būti sukrautos barikados. Lydyto plieno purslais taškėsi jų neapykanta ir pasiryžimas net savo gyvybių kaina pasiekti pergalės.

Konferencija nejučiomis pavirto Revoliucinio Sukilimo štabo posėdžiu...

Generalinių streiko klausimas sutapo su visos Lietuvos sukilimo klausimu.

O draugas Vincas ant prezidiumo stalo kampučio koregavo manifestą:

— "Kova palociams, dvarams ir klebonijoms, taika grytelėms!..." — Tegyvuoja Raudonoji Gvardija! Kiekvienam darbininkui ginklas! — Tegyvuoja Tarybų Lietuva! — Tegyvuoja Pasaulinė Revoliucija!"

Streikas prasidėjo dar ne tuoj: nauji areštai suardė pasirusimus. Vokiečių kareivių frontininkų ekscesai prieš karininkus, tupėjusius užfrončio štabuose, sukėlė naują areštų bangą. Feldpolicija, kaip riaušininkus, suimnėjo viešai dirbančius kairiuosius profsąjungų veikėjus ir revoliucinius darbininkus, o menševikai — oportunistinė PPS plius Bundas ir eserai atsiriboję nuo vieningo veikimo profsąjungose.

Oportunistinį šlamštą reikia numaskuoti! — reikalavo Vincas. — Reikia šaukt mases į kovą, nežiūrint oportunistų pastatytų kliūčių! Pasiekti jų mases per oportunistų vadų galvą! Išblaškyti iliuzijas. Parodyti darbo masėms, kas yra zoldatenratas!...

Dėl naujų areštų buvo sutarta pasiųsti delegaciją į zoldatenratą ir protestuoti. Profsąjungų delegaciją sudarė trys asmenys: Liaudanskis — augalotas, rimtos, imponuojančios išorės darbininkas-inteligenas su pensne, pramintas "Kunigu", Norbertas — geležinkiečių atstovas ir vienas žilas odininkas nuskurusiu paltuku ir paskutiniškai sunesiotą skrybėlę.

Zoldatenrato patalpa Jurgio gatvėje buvo landveristų saugoma su tokia pat parodomąja iškilminga drausme, kaip seniau saugotas Militerfervaltungo būstas.

Prieangyje delegatus pasitiko jaunas kariškis, kaip spėjo Norbertas, — pirmininko adjutantas. Trumpai ištaręs, kokiu reikalu ir pas ką delegacija atėjo, jis pačirškino lauko telefono aparatą, sukdamas trumpą rankenėlę, pranešė kažkam apie atvykusius, pasiginėjo su kažkuo ir, matyt, laimėjęs ginčą, tuojau nusivėdė visus aukštyn, kilimu išklotais laiptais.

Zoldatenrato pirmininko kabinetas buvo prabangiškame kambaryje. Rašomasis stalas stovėjo nišoje tarp didelių statulų, kurios rėmė sunkias lubas, gausiai išraižytas gipso girliandomis ir žvaigždėmis. Pirmininkas tik spėjo atsiraukti nuo aukšto veidrodžio kabineto kampe, kai jaunas kariškis pasibeldęs atidarė duris. Norbertas matė jį ilgais žingsniais nueinantį nuo veidrodžio minkštu storu kilimu. "Intendantūros sandėlininkas arba mėsininkas," pagalvojo jis, žiūrėdamas į storusprandį pirmininką su rudais, aukštyn pašiauštais plaukais ir žaliomis akimis.

— Kameraden! — iškilmingai kreipėsi pirmininkas į delegaciją, bet Liaudanskis sutrukdė jam kalbą:

— Mes nesuprantam, ko siekia kareivių taryba. Mes atėjom darbininkų vardu, Vilniaus miesto darbo žmonių vardu pareikšti protestą prieš jūsų veiksmus ir išsiaiškinti, ar zoldatenratas mano ir toliau remti nacionalistines buržuazijos grupes, ar, pagaliau, jis imsis priemonių darbo žmonėms apginti nuo bado ir epidemijų?

Pirmininkas ėmė skėtotis. Jis liepė pa-

šaukti vertėją. Atvedė ilgakaklį, spanguotą klieriką ir paprašė Liaudanskį pakartoti visa iš naujo.

Liaudanskio kalba skambėjo, kaip kaltinamasis aktas; žvilgčiodamas į savo bloknatą, jis prokurorišku iškilmingumu dėstė:

— Badas ir epidemijos yra jūsų — dešimtosios armijos — tiesioginių veiksmų pasekmė. Šešioliktais ir septynioliktais metais Obostas suėmė visą šalies derlių. Kokie buvo rezultatai? Nuo pat 1916 m. rudens žmonės ėmė kristi, kaip musės. Lapkričio mėnesį Vilniuje numirė 471 žmogus, gruodyje 590, 1917 m. sausyje 650, vasaryje 719, kovo mėnesyje 850, o nuo balandžio miršta po tūkstantį vyrų ir moterų kas mėnuo per visus septynioliktus ir aštuonioliktus metus. Proletariatas neteko Vilniuje 60,000 žmonių!

Klausydamasis klieriko vertimo, zoldatenrato pirmininkas sunėrė ant pilvo rankas:

— Ja, das ist tragisch... (tai tragiška...).

Jis klaidingai pažiūrėjo į stalą, susiraukė ir išsižiojo. Tačiau Liaudanskis nedavė jam baigti:

— Vilniaus apylinkės yra visiškai apilėstos.

— Genommen historisch... — mėgino prabilti atsidusęs pirmininkas.

— Ach! Genommen istorisch! — nutraukė jį Liaudanskis. — Jūs kalbat apie istoriją?... Tai istorija dabar atrodo taip: okupacinė valdžia visiškai dezorganizavo miesto produktų pristatymą į Vilnių. Intendantūra remia spekuliantus ir pelnosi milijonus, o darbo žmonės miršta badu. Obostas ciniškai atsisako leisti profsąjungų ir labdarybės komitetams atsigabenti maisto iš kaimo vietovių. Žandarai atiminėja iš atvažiujančių paskutinį duonos kąsnį. Jei jūs sakote, kad esate demokratinės tvarkos organas, kodėl jūs areštavot geležinkiečius? Argi tai demokratiška?...

Klierikas, lyg psalmes skaitydamas, monotoniškai išklėjo viską, ir pirmininkas tuoj pradėjo pamokslą:

— Demokratisch?... Ja... Natuerlich! Wlinaer Arbeiter wollen auch von der neuen deutschen Freiheit profitieren.

Klierikas pakartojo viską lietuviškai, bet ne taip greitai ir ne taip lygiai:

— Aišku, Vilniaus darbininkai nori taipogi iš naujos Vokietijos laisvės profitą turėti.

Liaudanskis išbalo. To jis nelaukė. Jis manė atėjęs sugėdins oportunistus, privers nusileisti geležinei revoliucinės veiklos logikai:

— Kas pasakė A, tas sako ir B! — sušuko jis staiga. — Arba jūs vystysit revoliuciją toliau, arba jūs liksit tikrais proletariato išdavikais! Ir... Ir... — Jis nerado tinkamo posakio, pamikščiojo kiek ir sviedė: — Ir arba jūs nusileisit revoliuciniam istorijos reikalavimams, arba istorija nušluos jus į šiukšlių duobę!... Zoldatenrato pozicija tiesiog veidmainiška: areštus kartu su žandais vykdo zoldatenrato būrys, sudarytas iš 101-mo ir 105-to landverio pulkų. Tikra karo policija! Tai ji apgynė 46 divizijos vadą. Kareiviai atėmė iš jo automobilį ir neleido į štabą, o ta jūsų policija grąžino... — Ei, vo! Das ist doch komisch! (O, kur! Juk tai komiška!) — sukvykę pirmininkas.

— Komiš?! Jūsų zoldatenratas yra komiš! — galutinai supyko Liaudanskis. — Zoldatenrate sėdi tiktai intendantūros valdininkai, gefreiteriai, vienas eilinis felčeris, bet nėra — nei vieno eilinio kareivio iš pulko, nei vieno frontininko iš apkasų! Visi šeidemannistai arba dar blogiau... Nuo pirmos jūsų valdybos dienos jūs pradėjot kenkti: numetėt nuo kalno raudoną vėliavą, grąžinot policiją į gatves, cenzūrą palikot tokią, kokią ji buvo prie kaizerio, nacionalistų gaujeles ne tik proteguojat, bet ir ginkluojat! Demokratija prisidengdama, jūs ir lenkų davininkams duodat organizuotis, ir lietuviškai buržuazijai padedat, ir prie žydų bankierių laižotės!... O kokiu tikslu areštavot mūsų įgaliotinius geležinkelyje? Tai išdavystė!

(Bus daugiau)

I. S. Turgenevas

Kelionė į pagirį

(Tąsa)

Kartais medžiai prarėtėdavo, prasiskleisdavo, prieky prašvisdavo, ratai įvažiuodavo į nuvalytą smėlėtą aikštę; joje lysėmis augdavo retučiai rugiai, be garso, linguodami savo išblykusias varpas; pašaly stovėdavo kopytėlė su palinkusiu į šulinį kryžium; nematomas upeliūkstis taikingai burbuliuodavo skardžiais vandens garsais, tartum tekėdamas į tuščią butelį; o ten staiga kelią užkirsdavo neseniai nuvirtę beržas, ir aplinkui miškas būdavo toksai senas, aukštas ir gūdas, kad net oras atrodydavo tvankus. Vieto mis visa biržė būdavo apsemta vandens; iš abiejų pusių tyvuliudavo miško pelkė, visa žalia ir tamsi, apžėlusi švendrėmis ir smulkiais alksniais, antys pakildavo poromis, ir keista buvo matyti šiuos vandens paukščius, greitai skraidančius tarp pusų. "Ga, ga, ga, ga," staiga kildavo nutęsimas balsas; tai piemuo varydavo bandą per beržynėlį; žala karvė su smailiais trumpais ragais triksmingai braudavosi per krūmus ir sustodavo biržės pakraštyje, kaip įbesta, žiūrėdama savo didelėmis tamsiomis akimis į bėgantį prieš mane šunį; vėjelis atpūs davė stiprų ir švelnų degančio medžio kvapą; bal tas dūmėlis skleidavosi tolimoje apvaliomis srovėmis balkšvai melsvame miško ore; matyt, valstietis gamindavo anglį stiklo fabrikui. Juo toliau mes važiuojame, juo tyliau ir nykia darėsi aplinkui. Girioje visuomet tylu, tik aukštai, ties galva, viršūnėmis slenka kažkoks ilgas užėsų bei santūrus ošimas...

Važiuoji, važiuoji — nesiiliauna ši amžinoji miško byla, ir po truputį ima mausti širdį, žmogui kyla noras greičiau išeiti į erdvę, į šviesą, jis nori atsikvėpti pilna krūtine — jį slėgia šita kvapi drėgmė ir puvėsiai... Apie penkiolika varstų mes važiuojame žingine, tik retkarčiais ristele. Aš norėjau dar nesutemus pasiekti Svetoje kaimą, esantį pačiame miško viduryje. Gal du sykiai aš buvau sutikęs kaimiečius, nešinus sarkomis arba vežančius ilgus rąstus. — Ar toli iki Svetoje? — paklausiau aš vieną. — Ne, netoli. — O kiek? — Bus kokie trys varstai. Praėjo apie pusantros valandos. Mes vis važiuojame ir važiuojame. Štai vėl sugirgždėjo prikrautas vežimas. Kaimietis ėjo šalia. — Kiek, brolau, liko iki Svetoje? — Ką? — Kiek iki Svetoje? — Aštuoni varstai. Saulė jau leidosi, kai aš pagaliau išvažiavau iš miško ir pamačiau priešais nedidelį kaimą. Apie dešimt kiemų glaudėsi prie senos medinės vienabokštės cerkvės su žaliu kupolu ir mažyčiais langeliais, kurie raudonai švytėjo besileidžiančios saulės spinduliuose. Tai buvo Svetoje. Aš įvažiuojau į sodybą. Grįžtant bandą pavijo manoratus ir baubdama, kriukšėdama ir bliaudama pra-

siu medžiotoju visoje apskrityje. Visas vietas, apie penkiasdešimt varstų aplinkui, jis buvo išvaikščiojęs skersai ir išilgai. Jis retai šaudavo į paukštį, nes jam trukdavo parako ir šratų, bet jam pakakdavo ir to, kad priviliodavo jėrubę arba pastebėdavo tilvikų. Jegoras buvo išgarsėjęs, kaip teisingas ir nešnekus žmogus. Jis nemėgo kalbėti ir niekuomet nepa didindavo rastųjų paukščių skaičiaus — retas medžiotojo bruozas. Jis buvo vidutinio ūgio, liesas, padžiūvęs, veidą turėjo pailgą ir išblykusi, dideles doras akis. Visi jo veido bruozai, ypač lūpos, taisyklingos ir visuomet nejudančios, dvelkė nesudrumsčiama ramybe. Kai tardavo žodžius, jis šypsodavosi nedaug ir kažkaip į vidų — ši tyli šypsena būdavo labai miela. Jis negėrė degtinės ir stropiai dirbo, bet jam nesisekė: jo žmona vis sirguliudavo, vaikai mirdavo; jis suvargo ir niekaip negalėjo atkusti. Tiesą sakant, medžioklės aistra — ne vals tiečio dalykas, ir kas "šaugelsvaplaukis ir raudonakruostis, nuoširdaus ir romaus veido, paslaugus ir plepus. Jis valdė arklis. Jegoras sėdėjo šalia manęs. Aš noriu pasakyti apie jį porą žodžių.

Jis buvo laikomas geriausiu medžiotoju visoje apskrityje. Visas vietas, apie penkiasdešimt varstų aplinkui, jis buvo išvaikščiojęs skersai ir išilgai. Jis retai šaudavo į paukštį, nes jam trukdavo parako ir šratų, bet jam pakakdavo ir to, kad priviliodavo jėrubę arba pastebėdavo tilvikų. Jegoras buvo išgarsėjęs, kaip teisingas ir nešnekus žmogus. Jis nemėgo kalbėti ir niekuomet nepa didindavo rastųjų paukščių skaičiaus — retas medžiotojo bruozas. Jis buvo vidutinio ūgio, liesas, padžiūvęs, veidą turėjo pailgą ir išblykusi, dideles doras akis. Visi jo veido bruozai, ypač lūpos, taisyklingos ir visuomet nejudančios, dvelkė nesudrumsčiama ramybe. Kai tardavo žodžius, jis šypsodavosi nedaug ir kažkaip į vidų — ši tyli šypsena būdavo labai miela. Jis negėrė degtinės ir stropiai dirbo, bet jam nesisekė: jo žmona vis sirguliudavo, vaikai mirdavo; jis suvargo ir niekaip negalėjo atkusti. Tiesą sakant, medžioklės aistra — ne vals tiečio dalykas, ir kas "šaugelsvaplaukis ir raudonakruostis, nuoširdaus ir romaus veido, paslaugus ir plepus. Jis valdė arklis. Jegoras sėdėjo šalia manęs. Aš noriu pasakyti apie jį porą žodžių.

goro judesiuose buvo kažkoks kuklus rimtumas, ir kaip tik rimtumas, o ne susimastymas — grakštaus briedžio rimtumas. Jis per savo amžių buvo užmušęs 7 lokius, pritykojęs juos "avižose." Į paskutinį jis ryžosi šauti tik ketvirtą naktį: lokys vis neatsistodavo į jį šonu, o jis teturėjo tik vieną kulka... Jegoras nušovė lokį kaip tik prieš man atvažiuojant. Kai Kondratas atvedė mane pas jį, aš jį radau kiemo pakrašty, atsitūpusį prieš didžiulį žvėrį. Jis piaustė iš jo lašinius trumpu ir buku peiliu.

— Oho, kokį tu žaliūką nuvertė nuo koto! — pastebėjau aš.

Jegoras pakėlė galvą ir pažiūrėjo pirmą į mane, o paskui į atbėgusį kartu su manim šunį.

— Jei medžioti atvažiuojate, tai Mošnoje kurtinių yra trys šeimelės ir jėrubų penkios, — tarė jisai ir vėl stvėrėsi savo darbo.

Taigi su šituo Jegoru ir su Kondratu aš ir išvykau kitą dieną medžioti. Mes greitai pravažiavome veją, kuri supo Svetoje, ir įvažiavę į mišką, vėl ėmėme vilktis žingine.

— Štai, vitiutenis tupi, — staiga pasakė, atsigręžęs į mane, Kondratas. — Gera būtų jį numušus!

(Daugiau bus)

DIDYSIS MAYNARDO PIKNIKAS

Paramai Dienraščio LAISVĖS

Visi rytai rengkitės į savo dienraščio didįjį pikniką, kuris įvyks

Sekmad., Liepos-July 2

Puiki dainų programa, daug visokių pamarginimų bei įvairumų, dalyvaus chorai, mažesnės grupės ir paskirti asmenys. Iš anksto rengkitės jame dalyvauti. Turėsite malonumo pasimaityti su daugeliu seniai matytų ir įsigysite naujų pažinčių.

ši didžioji iškilmė bus

ARARAT CAMP

Vose Pond Pavilion
Maynard, Mass.

Maynardo pikniko bilietai yra iš anksto platinami, pasistengkite įsigyti jų arba pasirūpinkite jų platinimu savo kolonijose. Maynardo piknikai yra pagarsėję gerais valgiais. Nes iš daugelio kolonijų gaspadinės pasirūpina prigaminti ir atvežti į pikniką kuo geriusių valgių. Taipgi bus ir gėrimų.

Massachusetts valstijos pažangiosios lietuvių organizacijos kviečia visų rytų lietuvius dalyvauti šioje gražioje iškilmėje ir tuomi finansiniai paremti dienraštį Laisvę.

CHICAGOS ŽINIOS

Uždanga Vakarų Pusėje—Chicagoje

Aną sekmadienį Chicago Pirklybos Parodos Direktorių Taryba nutarė Čekoslovakijos neįsileisti į rengiamus "First United States International Trade Fair", kurie atsi- bus čionai rugpjūčio 7-20 die- nomis. Taryba nubalsavo Čekoslovakijai gražinti įmokė- tus rankpinigius sumoje \$14, 920, kaip praneša I. S. Anof, prezidentas minėtos tarybos.

Iš Anof aiškinimo paaiški, jog mūsų šalies stambieji pirklystės ponai - bosai bijosi, kad mūsų šalies piliečiai ne- pamatytų demokratinės Čeko- slovakinijos gaminių. Tuomi pirklybos taryba susprogdina tą melo burbulą apie "gele- žinę uždangą" iš rytinių de- mokratinių šalių pusės.

Su kiekviena diena vis la- biau paaiški tas melas, kad ne Tarybų Sąjunga ir rytinės demokratijos teria uždangą, bet mūsų Trumano adminis- tracija su pardsdavusia stam- biam kapitalui spauda yra mūrininkais tos uždangos.

Lietuviški pro-fašistiniai lapai — "Draugas" su "Naujieno- mis" — kasdien irgi pamėg- džioja didelių melus.

Šimutis su Grigaičiu skel- bia, kad ir Lietuvos neliko, kuomet vis daugiau iš mūsų gimtinės šalies ateina laikraš- čiai, žurnalai ir laišku, nuro- dant, kaip dideliais šuoliais progresuoja Tarybinė Lietuva, pasiūsiusius iš po smetoniš- kų ponų jungo ir nelaisvės.

Uždanga reikalinga pedio- riam melu, bet ne šalims, ku- rios kovoja prieš trečio karo rengėjus ir už išlaikymą pa- stovios taikos pasaulyje.

Darosi Sunkiau Surasti Darbas

"The Packinghouse Wor- er" rašo, kad sulgę Cenzo Biuro raporto, tai nedarbas ne mažėja, bet tarpe kovo ir balandžio mėnesių 500,000 vyrų ir moterų buvo daugiau be užsiėmimo, palyginus su tuo laiku 1949 m.

"Bet kur kas svarbiau, kaip raporte pažymima, jog skai-

čius ilgalaikių nedirbančiųjų tame periode nei kiek nesu- mažėjo, bet priešingai, padidėjo."

Toliau "PW" nurodoma, kad Cenzo Biuras rado: 1949 m. balandžio mėn. iš penkių nedirbančių buvo vienas ieš- kojęs 15 ar daugiau savaičių darbo, kuomet šiemet du bu- vo iš to paties skaičiaus to- kioje padėtyje.

Kitais žodžiais, dabar yra du syk sunkiau darbas surasti, kaip pernai tuom pačiu lai- ku, ką patvirtina Cenzo Biu- ras.

Apskričių Piknikas Graziai Pavyko

Justice Park darže laikytas apskričių piknikas buvo skai- lingas publika, nes diena tai- kėsi graži, tai daugelį traukė į laukus pakvėpuoti tyru oru. Prie to, Tautiškos kapinės šiuo laiku lankosi daug žmo- nių, kurie puošia kapus savo artimųjų, tai ir jų gėra dalis dalyvavo šiame piknike.

Susirinkusių dalyvių nuo- taika buvo linksma, draugiš- ka, gėrėjantis atgimstančia pa- vasario gamtos proga. Pro- gresyvių Partijos darbuotojai surinko nemažai parašų, ypa- tingai Nellie DeShaaf, kuri nepraleido nė vieno nepakal- binus tuo reikalu.

Rodos, pirmu syk piknike pasirodė šachmatistai, ku- riuos vadovavo Jonas Jokub- ka su Antanu Valuku. Lošė Dorinas, Mažeika ir kiti. Bū- ty gerai, kad susidarytų šachmatistų grupė, kuri ga- lėtų ir pinakininkus pralavin- ti geresnio ir gražesnio spor- to — smegenų mankštinimo- lavinimo.

Matėsi kelios šeimos nauji imigrantų, dipukų, kurie jau- kiai leido laiką su Chicago progresyviais, kurie neužsi- ma siundymu vienu prieš ki- tus, ką daro reakcijos patri- bočiai iš "Draugo" ir "Nau- jienų" pastogės.

Misevičius per savo garsia- kalbį ne tik patiekė gražių dainų, kalbų iš Clevelando Meno Sąjungos Suvažiavimo, bet ieškojo naujai pribuvu- siem dipukam jų krašto kai- mynų. Misevičiui reikia tar- ti didelį padėkos žodį už jo tritūsą, pasiaukavimą, pasitar- nauti, kaip piknikuose, taip įvairiuose parengimuose su garsia kalbū ir jo užrekor- duotomis kalbomis žymų kal- bėtojų ir dainininkų - chorų

dainomis. Vakarop buvo meninė pro- grama, kurią išpildė Roselan- do Aido ir Ex-Mainierių cho- rai, Kalbėjo Vincas Andrulis ir Vyto Yotka.

Pabaigoje programos buvo išdalinta dovanos. Pirmoji teko Petriui Solomskui \$50, vertės Laisvės Bondsas. Ki- tos dovanos kam teko, tai re- porterui jau neteko nugirsti, nes buvo paskirtas darbu dirbti.

Piknikas ir pasivažiavimas tęsėsi iki sutemos, kur daly- viai tęsė draugiškus ir įvai- rius pokalbius vaišindamiesi.

Tikiety daug parduota Vi- sų Tautų Spaudos pikniko dienai. Liepos 4-tą, Justice Park darže, bus tarptautinis progresyvių spaudos piknikas, kartu ir dienraščio "Vilnės." Brightonparkiečių piknikas, irgi buvo geras, Dan Smith darže.

6,000 Laimėjo Pakėlimą Algos

6,000 narių lokalo 134-to. AFL International Brother- hood of Electrical Workers su rugpjūčio 7 d. gaus pa- kėlimą algos 12½c. valandai, pranešė vakar Walter Collins, kontraktorių susivienijimo pareigūnas.

Kontraktoriai ir kiti AFL skyriai budinkų statėjų baigia prirengti naują sutartį ir pa- siūlyti ją, kuri talpina žy- mių pagerinimus ir pakėli- mą algos su birželio 1 d. Čia priskaitomi yra karpenderiai, leibieriai, mūrininkai, techni- kos inžinieriai ir cemento ap- dirbėjai.

Lawrence, Mass.

Busas i Laisvės Pikniką

Dienraščio Laisvės metinis piknikas įvyks sekmadienį, 2 d. liepos, Maynard, Mass. Iš mūsų miesto, kaip kitais me- tais, taip ir dabar, va- žiuos busas. Kelionė busu i abi puses tikiai \$1.35 ypatai, tai pigu ir paranku. Busas išeis 11 val. ryto, nuo Lietuvių Piliečių Klubu, 41 Berkeley St.

Prašome bilietus iš anksto nusipirkti pas buso komisija- P. Garijoni, arba S. Penkaus- ką, taipgi gaunami pas Ig. Chuladą, J. Supetrį, pas Mil- vidus Maple Parke ir kitus.

Komisija:
P. Garijonis,
S. Penkauskas.

BERKELEY, CAL.

Kovos, Kad Atgavus Akademinės Laisvės

Virš metus laiko University of California fakultetas kovo- jo prieš lojalumo priesaikų įvedimą, bet pagaliau, pasiū- lius kompromisinę formulą, fakultetas sutiko priimti. Da- bar pasirodo, kad kompro- misinė formula nei kiek ne- geresnė už originalą ir lai- doja profesorių akademines laisves.

Vietos piliečiai sudarė ko- mitetą, kuris pradės griežtą kovą, kad tas lojalumo įsta- tymas būtų panaikintas, iš- keliant viešai, ką jis reiškia ir prie ko veda. Plačiam su- sirinkime nutarta išleisti lite- ratūros apie tą lojalumo prie- saiką ir plačiai paskleisti tar- pe piliečių. Bus suruošta ei- lė radijo programų ir atsi- kreipta į publiką moralinės ir finansinės paramos, kad pa- rėmus profesorius, kurie tu- rės gana drąsos pasipriešinti prieš tą akademines laisves naikinančią priesaiką ir gali netekti darbo.

Lojalumo priesaikos — tai dalis šaltojo karo vėjus ir prieš jas reikia visoms kovo- ti visokiais būdais. Lengvai leidus jas įvesti bile kur, ati- dard duris į platesnį jų įvedi- mą ir kitur: mokyklose, įvai- riose įmonėse ir tt. Gavę pa- raginimą tam reikalui aukau- ti ir remti kovą prieš laido- jimą akademinių laisvių, tu- rėtų neatsisakyti nuo para- mos.

Great Neck, N. Y.

Paskutinis Pakvietimas

Dar syk norime priminti, kad vietinių draugysčių ben- drai rengiamas koncertas ir piknikas įvyks šį sekmadienį, A. J. Kasmočių svetainėje- parke. Prasidės 2-ą val., o programa 5 val.

Programą turėsime puikų ir įvairų, kurią išpildys gar- susis Sietyno Choras iš New- ark, N. J., po vadovystės Wal- terio Žuko. Turėsime ir dau- giu talentingu dainininkų.

Šitas draugysčių parengi- mas yra svarbus ir rūpestin- gai yra prirengtas, kad ne- tikėtai draugystės turėtų nau- dos, bet kad ir atsilankiusioji publika būtų užganėdinta. Mes turėsime puikų programą, gerą orkestrą šokiams—Geo. Kazakevičiaus, o taipgi puik- kių svetainę ir gražiai gamtos išdabintą parką, kuriame ga- lėsime pasilinksinti, pa- kvėpuoti tyru oru ir žydinčių gėlių kvapnu. Nes šiuo laiku gamta gražiausia ir įvairiausia, ji vilioja ir kvie- čia prie savęs mus visus.

Kviečiame visus brolius lie- tuvius dalyvauti šiame parengi- me, o ypatingai mes norė- tume matyti mūsų dragus ir pažįstamus iš Brooklyno, New Yorko, Richmond Hill ir kitų kolonijų. Jūs savo atsilank- kymu paremsite mūsų moraliai ir materialiai. Jūsų visų at- silankymas bus aukštai įkai- nuotas.

PHILADELPHIA, PA.

ALDLD 20 kuopos moterų sky- riaus susirinkimas įvyks penktadi- nį, birželio (June) 2 d., bus pas- drg. Bakšienė, 41 Glenwood Ave. Pradžia 7:30 val. vakare. Gerbia- mos Draugės! Šis susirinkimas bus labai svarbus, tad visos turime da- lyvauti, yra daug svarbių reikalų aptartumui. — Valdyba. (102-3)

WASHINGTON, D. C.

Vietinė Morgen Freiheit As- sociacija surengė susirinkimą, Stansnury svetainėje. Į pa- kvietimą atėjo virš 200 žmo- nių, sumokėdami po \$1.20 įžangos.

Žydų Liaudies Choras at- darė susirinkimą. Sudainavo labai gražiai šešias laudies dainas. Publika plojo ir kvie- tė dainuoti daugiau. Keletas asmenų padėkdamo tink- mas eiles.

HARTFORD IR MAN. CHESTER, CONN.

Lietuvių Sėnų ir Dukterų drau- gystės 2-ąs skyrius rengia teatrą "Nevykusi Meilė, 3-jų veiksmų dra- ma, suvaidins Hartfordo Laisvės Choro vaidintojų grupė, šeštadienį, birželio (June) 3-čią, pradžia 7-ą val. vakare, Lietuvių svetainė, 24 Galway St. Gerbiamieji Lietuviai! At- silankykite visi ir pamatykite šį gražų spektaklį. — Tėvas Burakas. (102-3)

SANDELIS KNYGŲ-ZOLIŲ

Knygos
Vainikėlis, paveiksluotos mišų maldos, Tiltės spaudos 75c
Didžiausias naujas sapnininkas Lietuviška Gaspadinė, su 450 visokių receptų \$1.25
Naujas Savizvalas — juokingas Laimės Nuspėjimas, Planetos 25c
Duktė Gyveno Pūstynėje 25c
Duktė Marių, graži apysaka 30c
Dangaus Žvaigždžios — su pabrėžimais, kaip planetos keliauja 50c
Raktas, kaip gali atrasti laimę Vaideliotka, apysaka apie Skais- ario pilį, kur — dieną-naktį degdavo lietuvių aukuras. Su paveikslais 75c
Dainų rinkinys, apie 120 dainų 75c
Lengvas Būdas Išmokt Angliškai 50c
Vehlas — Kapitonas, žingsniš- skaitymai, knyga apie 400 psl. 1.75
Biblijai, tai yra tikrai pilnas Šventraštis, 1127 psl. apd. 2.50
Karvės ir Gerų Sūrių Padarymas 25c
Juokų, Mįslių, Špų monologų Rinkinys 35c
Rinkinys Visokių Trumpų Pasa- kačių, juokingų ir labai nau- dingų 25c

Geriausios žolės, kurios yra nuo sekandų kontėjimų 75c
Nuo strėnų ir inkstų skaudėjimo 75c
Nuo sutulimo, cik kūdys 1.00
Nuo nervų sugedimo, bėmiegės 1.00
Nuo vyriškumo nustojimo 1.25
Nuo vandeninės ir širdies ligų 75c
Trejanka, stambios šukys arkl. 1.00
Nuo cukrinės ligos (diabetis) 75c
Nuo aukšto kraujo spaudimo, 5 uolejos 1.10
Nuo kosulio, dusulio, mainų ar bile kokios astmos paleng. 75c
Nuo visokių ramatışıų sausgėlių 75c
Pinigus geriausiai siųsti per pašto Money Order, arba siunčiame ir už- dėti mokesčių C. O. D.

M. ZUKAITIS
334 Dean Rd., Spencerport, N. Y.
Spencerport, N. Y.

baigus, vienas iš susirinkusių atsisotjo ir paklausė, kiek fi- nansinės paramos dienraščiai reikia. Pirmininkas paaiški- no, kad Washingtono Žydų progresyvių kvota yra \$3,500, kad suteikti reikalingą para- mą, o ik šiol yra surinkta dar tik \$2,600. Reiškia, dar trūks- ta \$900.

Susirinkusi publika nuošir- džiai pradėjo nešti pmigus paramai savo dienraščio. Ir netrukus buvo suaukota rei- kalinga suma. Reiškia, mūsų kolonija išpildė savo kvotą.
Steponas Joniškietis.

Biblioteka ir Skaitykla "Vienybės" Kolūkyje

Viename iš gražiausių "Vie- nybės" kolūkio pastatų, prie pat vieškelio, įkurta bibliote- ka ir klubas - skaitykla. Savo fonde biblioteka turi 590 kny- gų ir daugelį brošiūrų. 1950- siems metams ji užsiprenume- ravo 18 įvairių laikraščių ir 28 žurnalus.

Biblioteka turi 50 skaityto- jų, kurie per mėnesį ima į namus skaityti 50-60 knygų.

PRANEŠIMAI BINGHAMTON, N. Y.

Ateinantį šeštadienį, 3 d. birželio įvyks LLD 10 kp. ir 143 kp. ben- dras susirinkimas, 7:30 val. vak., 735 Fairmount Ave. Šiame susirin- kime turėsime svarbią diskusiją. Pakeisime susirinkimų datą dėl vasaros laikotarpio. Ateinantį sek- madienį eis du busai į Baltimorės "Laisvės" naudai rengiamą pikniką. Mūsų Lyros choras pildys progra- mą. Vyks daugelis mašinų. Norinti važiuoti ateikite į šį susirinkimą. — Sekr. (102-3)

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių Moterų Klubu susirinki- mas bus pas A. Zalner, 1009 Jack- son St., pradžia 7:30 val. vakare, birželio (June) 10 d. Visos narės malonėkite dalyvauti susirinkime. Birželio (June) 18 d., N. J., pas M. Walasky turėsime pramogą, tad kviečiame visus dalyvauti. Taipgi atsiveskite savo draugus. (102-3)

HARTFORD IR MAN. CHESTER, CONN.

Lietuvių Sėnų ir Dukterų drau- gystės 2-ąs skyrius rengia teatrą "Nevykusi Meilė, 3-jų veiksmų dra- ma, suvaidins Hartfordo Laisvės Choro vaidintojų grupė, šeštadienį, birželio (June) 3-čią, pradžia 7-ą val. vakare, Lietuvių svetainė, 24 Galway St. Gerbiamieji Lietuviai! At- silankykite visi ir pamatykite šį gražų spektaklį. — Tėvas Burakas. (102-3)

Namų Savininkams

Mes namus taisome, penti- name iš lauko ir vidaus; tai- som stogus, gatarus ir kamin- nus. Nesvarbu kaip toli ir kaip didelis ar mažas darbas. Reikale parašykite atvirutę arba telefonuokite:

John Petrus, 131 Pond St., Randolph, Mass. Tel. Ra 6- 1177-J.
So. Bostono ofisas, 409 Broadway, Room 4, nuo 5-7 vakarais.

CHARLES J. ROMAN

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

*Liūdėsio valandoj kreipki- tės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai mo- derniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarna- vimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Tel. Poplar 4110

5 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)— Penkt., Birž. 2, 1950

Salia bibliotekos, veikia ir klubas - skaitykla, kuri turi didelį susirinkimų kambarį, radiją, žaidimus ir tt.

Roma. — Streiklaužiai užmušė vieną iš streikuo- jančių dvaro darbininkų Montua srityj. Įvairių Ita- lijos miestų darbininkai demonstravo prieš žmogžu- džius.

Vakacijomis Apsirūpinkite

Lower Shore Road, Išsirandavoja kambarys vienam ar dviem asmenims su valgiu (turi būt be vaikų). Valgis tikrai lietu- viškas — geras. Dėl platesnių in- formacijų rašykite ar telefonuokite: Barnegat 8-4091.

BUNGALOW ŠEIMAI

Išsirandavoja puikus bungalow šeimai iš keletos asmenų. Išnuomo- jame savaitei, mėnesiui ar visam se- zonui.

PUIKIOS MAUDYNĖS

Bay maudynės už pusės mailės ir atviros jūros maudynė už 8 mailių nuo šios vietos. Netoli nuo Atlantic City.

A. ZAVISH Barnegat, N. J.

S. S. Lockett, M. D.

GYDYTOJAS
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos:
1—2 dienas: 6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais
Telefonas EVERgreen 4-0203

J. J. Kaškiaučius, M. D.

530 Summer Ave.
NEWARK 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdi- kiam reikmenys, įvairūs dalkte- liai, ligonių kambarių reikme- nys — už griežtai žemas kainas.

Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.,
Tel. EVergreen 7-6868

Matthew A. BUYUS

(Buyauskas)
LAI DOTUVIŲ
DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

Jei dar neturite, tai tuojau įsigykite
Rojaus Mizaros vėliausią apysaką

KELIAS ! LAIMĘ

Knyga tik ką išėjo iš spaudos, gražioje viršeliuo- se; turi 368 puslapius, vaizduoja Amerikos lietuvių gyvenimą.

Pažinkite Mykolo Kilpos, veikalo herojaus, išgy- venimus Lietuvoje ir Amerikoje.

Tai apysaka, kurią pradėjus skaityti, nenorėsite padėti į šalį, kol užbaigsite!

Duokite šią knygą savo draugui bei kaimynui pa- siskaityti, tai bus jam gražiausia dovana.

Knygos egzempliorių skaičius yra ribotas, todėl, kurie norite ją gauti, pasiskubinkite.

Knygos kaina \$1.50. Užsakymus siųskite:

"LAISVĖ"
110-12 Atlantic Ave. Richmond Hill 19, N. Y.

Baltimorės ir Apylinkės Visuomenės Atydai!

LAISVĖS PIKNIKAS

Rengia ALDLD 25 Kuopa, Paramai Dienraščio Laisvės

Sekmadienį, Birželio 4 June, 1950

SLOVAK NATIONAL HOME PARK

Holabird Avenue

Philadelphijos Lyros Choras
dainuos gražias dainas ir šoks
lietuvių liaudies šokius
šiame piknike

W. Otramba's Orchestra gros
lietuviškus ir amerikoniškus
kavalkus nuo 3-čios iki 8-tos
valandos vakaro.

Gerbiamieji! Šis piknikas įvyksta nepaprastai gražioje vietoje, kur ty- rame ore turėsite progos išklausyti gražios programos, pasimatysime su daugeliu svečių ir pasivažiavsite skaniais užkandžiais ir gėrimais. Graži svetainė šokiams. — Įžanga tik 25c.

Kviečia visus atsilankyti RENGĖJAI.

KELRODIS: Iš Philadelphia, Pa. imkite kelią No.40 ir važiuokite iki Baltimorės, privažiavę pirmą gatvę — Kresson St., sukite po kairei ir važiuokite iki Lumbard St.; privažiavę Lumbard St. su- kite po kairei ir pervažiuokite tiltą laikykitės tiesiai iki Holabird Ave., čia sukite po kairei ir maile ir pusę pavaziavus po kairei pusei bus pikniko vieta, o dideli vartai kareivių Camp — po dešine pusei.

Iš miesto galima važiuoti 26th St. karu iki Holabird Ave. Išlipę eikite į vakarus ¼ mailės. O busas No. 20 Dundaik reikia imti ant Baltimoro St. ir jos privažiavę iki pikniko vietos.

P. S. Privažiavus Kresson St. reikia išlaikyti orlaivį išėjus, kurios tiesiai veda į pikniko vietą.

New York ir Apie Linkės Žinios

"Suprais"

Vakar dienos Laisvėje ši žinutė tilpo "be galo," pas mus buvo atitrūkęs, tad perspausdiname ištisai. Ir atsi-prašome d. Nečiūnsko.

Puikiai pagerbė Mr. ir Mrs. šalinius jų vedybiniui gyvenimo 30 metų progą. Puota įvyko gegužės 27 d., Šapolo-Vaiginio svetainėje, 147 Thames St., Ridgewood. Vyriausio rengėjai tos puotos buvo Motiejūnai, nuo Sudydam St. Jie parūpino svečiams maistą ir gėrimą. Visas maistas buvo skaniai pagamintas, bet dešros buvo skanesnės, negu seniau Lietuvoje būdavo per Velykas. Skanumo dešrų kreditas priklauso Motiejūnienėi, nes ji pati jas darė.

Svečių dalyvavo apie pusantro šimto. Žinoma, būtų buvę daugiau, jeigu būtų paimta didesnė salė, nes, kaip šalniai, taip ir rengėjai turi didelę įtaką lietuviškoje publikoje.

Buvo trumpa kalbų programa, kuriai vadovavo V. Vyšnius. Gerų linkėjimų kalbą pasakė daktaras Misevičius, tai yra šalinienės dėdė; J. Mačiulis ir kiti. Taipgi šalinų dukrelė Olga linkėjo savo tėveliams geros sveikatos ir ilgo amžiaus.

Svečiam prie stalų puikiai patarnavo naujakuriai, tai yra Motiejūno brolis su žmona. Buvo ir daugiau patarnautojų, tačiau pavardžių nesužinojau, už tai prašau atleisti.

Po vakarienių, po programos, svečiai pasiėjo grojant Navicko orkestrui. Taipgi buvo labai skanus ir gražus tortas, kurį parūpino svečia Motiejūnienė, o svotas Motiejūnas parūpino gardžios degtinės.

Bilietų platinime daug prisidėjo Julius ir Marijona Kalvaičiai.

Ch. Nečiūnskas.

Mokyklų Viršininkai Siūlė Mokytojams Palaukti Algų

New Yorko Miesto švietimo Tarybos prezidentas Moss ir mokyklų viršininkas Jansen ragino mokytojus grįžti eiti mokinių saviveiklos organizuotojų, vedėjų ir prižiūrėtojų pareigas. O dėl mokesčių, sako jie, komisija "rankios faktus," "pastudijuos, kaip pritaikyti algas ir ar yra tam pinigų."

Mokytojų Unijos prezidentas Abraham Lederman ragino mokytojus tokį pasiūlymą atmesti.

"Pinigų yra. Faktų tyrimai nebereikia. Kad mokytojų visų laipsnių algų perkamoji vertybė yra daug žemesnė, negu buvo 1939 metais, faktai jau žinomi ir to nenuginėja švietimo taryba, nei majoras O'Dwyer," sako unijos viršininkas.

Mokytojai reikalauja \$600 algos priedo metams. Valdžios pareigūnai, po ilgo mokytojų klebenimo į jų duris, sutiko pridėti po \$150 iki \$250. Mokytojai tuomet atsisakė dirbti mokinių saviveikloje, kuri vykdoma po atidirbtų mokyklose mokymo valandų.

Gembleriu "Karalius" Po \$10,000 Kaucija

Garsintas, reklamuotas, kai po susižėręs sau didžius turtais, daras milijonus dolerių apyvartos iš gemblerystės, Frank Erickson areštuotas. Jam kaltinimų keliami net 60 punktų. Tačiau jis tuojuo paleistas po \$10,000 kaucija.

LDS TREČIOS APSKRITIES PIKNIKAS

Birželio 11 dieną, Liberty Park, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J., įvyks LDS trečios apskrities pirmseiminis piknikas. Visiems jau yra žinoma, kad LDS devintas seimas įvyks liepos mėnesį, Richmond Hill, N. Y.

LDS trečios apskrities komitetas ima dalį arba visą atsakomybę prirūšimo ir pasitikimo Seimo delegatų. Darbas atsakomingas ir reikalauja pusėtinai lėšų, tad prašome dalyvauti piknike ne tik LDS narius, bet visą mums pritariančią mūsų parengimų lankytojų visuomenę.

Ir pasitikime, kad ne tik LDS nariai, bet ir parengimų lankytojai dalyvaus skaitlingai. Vieta visiem gerai žinoma ir tinkama pasižmonėjimui. O kas svarbu, jog pirmu kartu apskrities valdyba užkvietė ir Aido Choras iš Brooklyn dalyvaus piknike, pildys dainų programą. Apie

Aido Chorą nėra reikalo daug kalbėti. Dainuoja gražiai ir harmoningai. New Jersey valstijos lietuviams retas svečias, jiems mažai yra progų girdėti aidiečius dainuojant. Svečių tikimės turėti iš arti ir toli, tad bus proga pasimatyti su draugais, pažįstamais ir giminėmis.

LDS kuopų darbuotojai prašomi grąžinti dovanų įžangos tiketus. Atminkite, kad yra svarbu ir būtina tai padaryti, jei ne pirm pikniko, tai pikniko. Turi būti suvesta sąskaita. Pasitikime, kad LDS kuopų valdybos mūsų prašymą pilnai patenkins, už ką tariame iš anksto ačiū. Taip pat tariame iš anksto ačiū ir tikimės, kad mūsų prašymą išpildys, kaip LDS nariai, taip ir plačioji visuomenė, dalyvaudami mūsų piknike 11 d. birželio, Liberty Park, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J. Apskrities Valdyba.

Neužmirškite Gelių Miesto Draugus

Kuomet tikėtai įvyksta Richmond Hill - Brooklyn lietuvių didžiosios, svarbiosios pramogos, jūs matote sales parėdytas nuostabiai gražiais gėlynais. Kartais jie būna iš pačių šios srities lietuvių darželių, tačiau, didžiojoje, gėlės būna dovanotos gelii miesto lietuvių.

Gelių miestu vadinu Great Neck, N. Y. Tai vienintelė kiek žymesnė lietuvių kolonija arčiau metropolio, kur yra erdvės ir pakankamai saulės darželiams bujoti. Ir kur mes turime gražų būrį gerų draugų, kurie ne tik atsimena visus mūsų didmiestiečių svarbiausius veiksmus, į juos atvyksta, bet ir iš savo darželių išrankioja gražiausius žiedus atvežti ir mūsų pramogoms mums stokuojančios

gamtinės grožės. Tad—
Kam sąlygos leidžia, nuvykite pas greatneckiečius ši sėkmadienį. Ten įvyks piknikas ir koncertas, programoje dalyvausiant šauniamajam Sietyn chorui ir jo solistams ir grupėms iš Newarko, vadovybėje Walterio Zuko. O šokiams gros brooklyniečio Kazakevičiaus orkestras. Programos pradžia 5 val. Piknikau-ti galima anksčiau, pirm programos.

Ivyks A. & J. Kosmowski's Pavilione, 91 Steamboat Rd. Rengia bendrai vietinės organizacijos.

JOHN YUSKA

107 - 13 Jamaica Ave.
Richmond Hill 18, N. Y.

Mes laikom vyram, moterim ir vaikam tikrai skūrinčius, madaunus ir nebrangius batukus. Taigi prašom užėti.

Biznių Atskaitos Dėl Taksų

Aprokavimai visokių rūšių taksų, visokių juridikėjų, Federalių, Valstijinių ir Lokalinių bile kurioje valstijoje ar municipalitete Jungtinėse Valstijose ar kitose šalyse.

Visa knygvėdytė ir rekordai dėl raportavimo taksų dėl individualių, individualių biznių, pusininkų (partnerships) ir korporacijų viduje ir lauke New Yorko miesto yra ekspertiskai atliekami per ADVOKATĄ ZUBAVIČIŲ, kuris yra teisėtas praktikuoti visuose teismuose ištisose Jungtinėse Valstijose ir Federalėje valdžioje, ir kuris yra patyręs akautentas, dabar atliekas taksų suvedimus visokiems bizniams, dideliems ir mažiesiems visoje šalyje ir taipgi kitose šalyse. Tas gal būt atliktas per laiškus. Asmeniškai, periodiniai, pusmetiniai vizitai yra atliekami bile kuriam bizniui naudojamam šį aptarnavimą, bile kur Jungtinėse Valstijose ar užsieniuose.

Malonėkite susirašyti angliškai ar lietuviškai dėl smulkesnių informacijų apie tai, kaip aš geriausia galėčiau jums patarnauti. — Rašykite:

STANLEY P. ZUBAWICZ (ZUBAVIČIUS)
111 Ainslie Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVERGREEN 4-3049.

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE

Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th Street Brooklyn, N. Y.

PIETŲS 60c. VAKARIENĖ 85c.
iš 5-ųjų patrovų iš 7-ųjų patrovų
VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ
8-ųjų Patrovų Gerai Suderinto Valgio \$1.60

Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogų ir malonu. Mandagus patarnavimas.
Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivašinimas bei parė. Prašome užėti pasilinksinti. Nesigališite!
Salė išnuomojama dėl puotų, pokilių, krikštynų, parių, vestuvių. Žemos kainos už viską.
Valgiai ir gėrimai aptarnaujami žemom kainom.

11 Antifašistų Kita Savaitę Siunčia Kalėti; Norite Juos Išgirsti?

Jeigu taip, rezervuokite savo vakarą tam tikslui birželio 5-tą. Šį pirmadienį, Manhattan Center, New York, įvyks masinis mitingas išgirsti jų prakalbas ir planuoti tolimesnį jų gynimą, greta to ir gyvinių kiekvieno darbo žmogaus, kiekvieno tikrai demokratinio, progresyvaus žmogaus teisiu. Mitingas šaukiamas po obalsiu:

"Neleiskite Franco laimėti! Išlaisvinkite 11-ą Jungtinio Priešfašistinių Tremtinių Komiteto tarybos narių!"

Siunčiamųjų kalėjiman už kovą prieš fašizmą eilėse yra žymūs profesionalai ir visuomenininkai: dr. Jacob A. Sander, dr. Edward K. Barsky, dr. Lyman R. Bradley, Mrs. Marjorie Chodorov, Howard Fast, Harry M. Justiz, Mrs. Ruth Leider, James Lustig, Manuel Magana, dr. Louis Miller, Mrs. Charlotte Stern.

Oficialiai jie kaltinami už atsisakymą išduoti ragangaudžiams vardus ir antrašius kovotojų prieš fašizmą ir tos kovos rėmėjus. Tai įvyko po to, kad mirė vėlonis prezidentas.

SUSIRINKIMAI BROOKLYN-WILLIAMS BURG, N. Y.

LDS 1-mos kuopos susirinkimas įvyks antradienį, birželio (JUNE) 6 d., Liet. A. P. Klubu salėje, 280 Union Ave., pradžia 7:30 vak. Prašome visus narius ir neres dalyvauti susirinkime ir turtinį prisidėjimą naujų atsimenčių. Kitas prašymas — tai, kurie esate užsilię su duoklių mokesčiu, tai pribūkite ir užsimokėkite. — Prot. Sekr. (102-4)

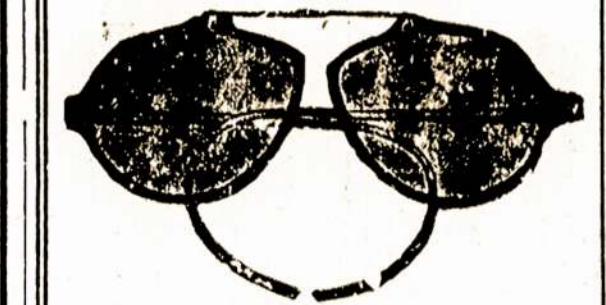
BROOKLYN, N. Y.

LLD 1 kuopos susirinkimas įvyks šį pirmadienį, birželio 5, Liet. Amerikos Piliečių Klubu patalpose, prapustu laiku. Visi nariai prašomi pribūti, nes yra svarbių reikalių. — Sekretorius. (102-3-4)

GERIAUSIS INSURANCE IR REAL ESTATE

Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonas:
Virginia 9-0842 ir
Virginia 7-4111

EGZAMINUOJAM AKIS RASOME RECEPTUS DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

SHALINS (Shalinskas) FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
Koplyčias suteikiam nemokamai
visose dalyse miesto.
Laidotuvių Direktorai:
F. W. Shalins & J. B. Shalins
Tel. Virginia 7-4409

tas Rooseveltas, jo įpėdiniai kartu su juo pradėjo bandyti palaidoti ir žmonių pamylėtas, jo skelbtas keturias laisves. Tačiau laisves, kaip mirusius veikale "Bury the Dead," nelengva palaidoti dėka laisvių gynėjams, kaip tie 11-ka ateinančią savaitę siunčiamųjų kalėti.

A. F.

Marininkai Noriai Rašosi Taikos Peticijas

Virš tūkstantis New Yorko uosto marininkų pasirašė taikos reikalaujančias peticijas, išleistas pačių marininkų — Maritime Labor Committee for Peace, 25 Greenwich St., New York.

Marininkų peticijos ragina išspręsti tarptautinius ginčus per pasitarimus, Jungtinių Tautų vadovybėje.

Brooklynio marininkų darbo apdraudos raštinėje,

Joralemon St., vienas unijistas marininkas per 102 minutes surinko 100 parašų. Jisai sako, jog pasirašantieji peticijas "atsimena tuos tūkstantčius savo draugų, kurie nuskenodo bėgiu praėjusiojo karo."

"Ir jie nori darbu," sako toliau parašų už taiką tarp marininkų rinkėjas. "Priminimą, jog prekyba su Kinija ir Tarybų Sąjunga padarytų daug naujų darbų, marininkai labai įvertino. Jie dabar yra bedarbiais dėl to, kad šaltasis karas sustabdė prekybą," sako marininkas.

"Noriu, kad mane numarintumėte," sakė Mrs. Anna Bornholdt, 58 m., kaltinama išmetusi per langą mirtin sergantį savo vyrą.

Bronxietis Ralph Verlangieri, 59 metų, pavargęs belaukdamas ir nesulaukdamas mirties, užsidusino gasu.

REPUBLIC BAR & GRILL

Savininkas

IGNAS SUTKUS

Patogi vieta pasiūnekučiuoti, užkasti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto

LIKERIO, VYNO ar ALAUS

Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Hooper Street.

TELEVISION

Telefonas
EVERgreen 4-8969

JOSEPH BALTAITIS BAR & GRILL

518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms

Telefonas
EVERgreen 4-9407
SHUFFLE BOARD

TONY'S UP-TO-DATE BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS
Savininkas

306 UNION AVENUE
Gera Patyrę Barberiai

Dr. A. Petrika DANTŲ GYDYTOJAS

221 South 4th Street

BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-6868

Valandos:
9-12 ryte; 1-8 vakare

Penktadieniais uždaryta

Petras Kapiskas

PALAIKO

Bar & Grill

DEGTINĖS, VYNAI

IR ALUS

32 TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 4-8174

MATTHEW P. BALLAS

BIELIAUSKAS, LAISNIUOTAS GRABORIUS
FUNERAL HOME

ALBERT J. BALTON-BALTRONAS, Manager
(Laisniuotas Balsmuotojas)

Litūdisio valandoje krepkietės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
Pulka! Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos
Mylimiems Pašarvoti Dovanai

660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.